

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

**Філологічний факультет
Кафедра історії та культури української мови**

Проблеми функціонування української мови в мережі «Фейсбук»

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Виконала:

студентка 6 курсу, 601 групи
Гавалко Надія Петрівна

Керівник:

доктор філологічних наук,
професор Колесник Н. С.

*До захисту допущено
на засіданні кафедри історії та культури української мови
протокол № _____ від _____ 2022 р.
Завідувач кафедри проф. Колесник Н. С.*

Чернівці – 2022

АНОТАЦІЯ

Гавалко Н. П. Проблеми функціонування української мови в мережі «Фейсбук»: дипломна робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти : 014.01 «Середня освіта (українська мова і література)» / Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Чернівці, 2022. 103 с.

Спілкування в інтернеті стало невід'ємною частиною життя кожної сучасної людини. Головна перевага віртуального спілкування – швидкість написання, дозволяє ігнорувати мовні норми. Вплив Інтернет-стилю на літературну мову зумовлює **актуальність** нашого дослідження.

Метою дослідження є з'ясування особливостей використання української мови в соціальній мережі «Фейсбук».

У перших двох розділах роботи ми висвітлили історію інтернету та соціальних мереж, з'ясували їхню роль у житті сучасної людини, виявили особливості віртуального спілкування. Провели опитування на тему мовного питання серед «Фейсбук»-користувачів різних вікових та професійних груп. З'ясували ставлення до української мови у «Фейсбуці», опрацьовуючи дописи відомих людей та коментарі їхніх читачів. Виокремили та проаналізували виявлені мовні помилки.

Працюючи над третім розділом, ми провели анкетування серед учнів середньої школи, з'ясувавши поширеність окремих соціальних мереж серед юних користувачів. Висвітлили важливість різноманітності при викладенні шкільного матеріалу на уроках української мови та літератури в ЗЗСО. Запропонували види вправ для учнів 5-11 класів, а також розробили план-конспект уроку з української мови, використовуючи соціальну мережу «Фейсбук».

За результатами роботи було зроблено висновки.

Ключові слова: інтернет, соціальні мережі, «Фейсбук», допис, українська мова, мовні норми.

ABSTRACT

Gavalko N. P. Problems of the functioning of the Ukrainian language on the Facebook network: thesis for obtaining the second (master's) level of higher education: 014.01 "Secondary education (Ukrainian language and literature)" / Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. Chernivtsi, 2022. 103 p.

Communication on the Internet has become an integral part of everyone's life. The main advantage of virtual communication is writing speed, which allows one to ignore language norms. The impact of Internet-style writing on literary language determines the **relevance** of our study.

The study aims to clarify the features of Ukrainian language usage on the Facebook social network.

We covered the history of the Internet and social networks, found out their role in the life of a modern person, and revealed the features of virtual communication in the first two chapters of the work. We surveyed the topic of the language issue among Facebook users of different ages and professional groups. Found out the attitude towards the Ukrainian language on Facebook, examining the messages of famous people and their readers' comments. The speech errors were identified and analyzed.

Working on the third chapter, we surveyed secondary school pupils, finding the prevalence of distinct social networks among young users. We found the importance of diversity in presenting school material in the Ukrainian language and literature lessons in General Secondary Education Institutions. Offered types of exercises for 5-11 grade pupils and also developed a lesson plan for the Ukrainian language using the Facebook social network.

Conclusions were drawn based on the results of the work.

Keywords: Internet, social networks, Facebook, message, Ukrainian language, language norms.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. Українська мова в інтернет-просторі.....	9
1.1. Соцмережі як об'єкт лінгвістичних досліджень.....	9
1.2. Спілкування в мережі інтернет.....	11
Висновки до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2. Особливості використання української мови в мережі «Фейсбук»	21
2.1. Соціальна мережа «Фейсбук» як особливий комунікативний простір.....	21
2.2. Ставлення до української мови в мережі «Фейсбук»	23
2.3. Використання української мови публічними особами в мережі «Фейсбук»	43
2.4. Аналіз виявлених мовних помилок.....	53
Висновки до розділу 2.....	56
РОЗДІЛ 3. Використання соціальних мереж при вивченні української мови і літератури в ЗЗСО.....	58
3.1. Інформаційні технології в житті школярів.....	58
3.2. Використання соціальних мереж на уроках української мови та літератури в школі (на основі аналізу шкільної програми)	60
3.3. План-конспект уроку української мови з використанням соціальних мереж.....	64
Висновки до розділу 3.....	70
ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ.....	73

ДОДАТКИ.....	81
АНОТАЦІЇ.....	102

ВСТУП

Для чого людині потрібний Інтернет? Для розваг, швидкого пошуку інформації, відповідей на будь-які запитання, для комунікації з іншими, спроможності розкрити або змінити власну особистість за допомогою сторінки в соціальних мережах. Це лише невеликий перелік того, що інтернет може дати людині.

Кількість користувачів інтернету зростає щодня. Віртуальне спілкування тісно увійшло в життя сучасної людини і такий вид комунікації привертає увагу філологів та мовознавців, адже інтернет-комунікація є щораз більш популярним, але сьогодні недостатньо дослідженим питанням у мовознавстві.

Комунікація в мережі Інтернет є відносно модерним видом інформаційно-комунікативного спілкування. Відтоді як до дослідження мережі та мережної комунікації долучаються гуманітарні та суспільні науки, одним із центральних об'єктів дослідження стає мова цієї комунікації. Інтернет позитивно впливає на суспільство, даючи змогу вийти на новий рівень спілкування, однак у той же час негативні явища теж отримують змогу потрапити в спілкування українців.

До початку повномасштабного російського вторгнення на територію України функціонуванню української мови в Інтернеті приділяли мало уваги. Наукових праць із вивчення мовної системи, її соціальних різновидів та комунікативного аспекту недостатньо.

Невід'ємною частиною Інтернету є соціальні мережі, за допомогою яких велика кількість користувачів отримує додаткові можливості у спілкуванні та поширенні інформації.

Соцмережі об'єднують мільярди людей, даючи можливість комунікації в реальному часі навіть тим, хто знаходиться один від одного на відстані тисячі кілометрів. Недаремно двадцять перше століття називають комп'ютерною ерою або ж ерою цифрового століття, бо сучасна людина важко може уявити своє життя без Інтернету і з кожним роком усе більша частина її життя переноситься у віртуальний світ. З огляду на це важливими стали способи та засоби обміну

інформацією. Потреба віртуального спілкування зумовила появу нових лексичних одиниць, систем знаків, мовних стилів тощо.

Сучасний інтернет-користувач є власником декількох акаунтів у різноманітних соціальних мережах. The Statistics Portal – організація, що провела дослідження понад 18 тис. джерел, стверджує, що найпопулярніші соціальні мережі у світі – це Фейсбук, ВатсАпп, Тамблер, Інстаграм, Твітер та Скайп.

«Фейсбук» - найбільша світова соціальна мережа, що почала функціонувати 4 лютого 2004 року як простір віртуального спілкування для студентів американських університетів. Тут користувачі справді стали публічно прозорішими. Фейсбук дає можливість учасникам створити профілі з фотографіями, ділитись інформацією, запрошувати друзів, організовувати власні групи, спілкуватися, проводити прямі трансляції та інше.

Активізація спілкування в мережі, природно, спричинила актуалізацію «мовного питання»: наскільки Інтернет-стиль змінює нашу літературну мову, як нею користуються учасники інтернет-спілкування, що й зумовлює **актуальність дослідження** функціонування української мови у мережі «Фейсбук».

Об'єктом дослідження є українська мова у мережі «Фейсбук», власне дописи та коментарі користувачів.

Предметом дослідження — особливості функціонування української мови в соціальній мережі «Фейсбук».

Мета роботи: виявити та проаналізувати особливості використання української мови в соціальній мережі «Фейсбук» з метою подальшого використання отриманих результатів в шкільному курсі української мови й літератури.

Для досягнення поставленої мети в роботі потрібно виконати такі **завдання**:

- Ознайомитися з історією інтернету та соціальних мереж.
- З'ясувати особливості комунікативних процесів у соціальних мережах.
- Окреслити важливість соціальності мереж для сучасної людини.

- Ознайомитися із чинниками обрання мови для спілкування у мережі «Фейсбук».
- Дослідити особливості мовної комунікації користувачів мережі «Фейсбук».
- Проаналізувати виявлені мовні помилки у «Фейсбуці».
- З'ясувати вплив мови соцмереж на інтернет-користувачів.
- Проаналізувати навчальні програми з української мови та літератури з метою виявити ступінь залучення соціальних мереж у процесі навчання сучасних школярів.
- Окреслити можливості використання соціальних мереж під час вивчення української мови та літератури в ЗЗСО.

Джерельна база. Досліджуючи українську мову в соціальній мережі «Фейсбук», ми насамперед ознайомилися з історією виникнення і розвитку інтернету та соцмереж, із різноманітними соціологічними дослідженнями різних років для того, щоб порівняти зміну кількості користувачів соціальних мереж у часі, з'ясували різницю між живим та віртуальним спілкуванням. Також опрацьовано праці науковців про соціальні та лінгвістичні аспекти віртуального спілкування та праці про вплив мовлення мереж на користувачів. Окрім того, працювали зі словниками інтернет-термінів та молодіжного сленгу. Проведено опитування серед школярів для того, щоб зрозуміти місце соціальних мереж у житті підлітків. Для роботи над практичним розділом праці проаналізовано навчальні програми з української мови та літератури в ЗЗСО. Опрацьовано календарно-тематичне плануванням для розробки плану-конспекту уроку з української мови.

Методи дослідження. Аналіз фактичного матеріалу здійснюватимемо за допомогою загальнонаукових методів – аналізу, синтезу, індукції, дедукції; серед лінгвістичних – описовий метод, зіставний метод та його прийоми, з-поміж соціолінгвістичних послуговуємося опитуванням за допомогою анкет. Анкета в першій частині містить, власне, запитання, що стосуються особи самого інформанта (стать, вік, професійний статус, національно-мовна належність,

культурно-освітній рівень тощо), тобто має соціодемографічний і біографічний характер. Друга частина складається із запитань, на основі яких проводимо наше дослідження.

Новизна роботи полягає в тому, що тема функціонування української мови в мережі в соціальних мережах недостатньо досліджена. «Фейсбук» – одна із найпопулярніших соцмереж, яка кожного дня поповнюється новими текстами і доволі активно апробована сучасними школярами. Проте досліджень функціонування української мови в цій мережі досі обмаль.

Практичне значення роботи полягає в тому, що отримані результати можна використовувати на уроках української мови та літератури і на заняттях мовознавчих гуртків у ЗЗСО; матеріали праці можуть бути використані на лекційних та практичних заняттях із мовознавчих дисциплін; студенти філологічного факультету та інших педагогічних спеціальностей зможуть використовувати матеріали праці для підготовки домашніх завдань, написання рефератів, курсових та дипломних робіт.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

У *вступі* висвітлено актуальність теми дослідження, з'ясовано мету, завдання і методи виконання роботи, вказано об'єкт та предмет дослідження, описано новизну та практичне значення роботи.

У *першому розділі* «Українська мова в інтернет-просторі» висвітлено історію інтернету та соціальних мереж, їхній вплив на людину та основні функції. Охарактеризовано особливості спілкування в соціальних мережах, основні переваги та недоліки віртуального спілкування.

У *другому розділі* «Проблеми функціонування української мови в мережі «Фейсбук» досліджено мову дописів дописів жителів України; висвітлено ставлення до української мови у «Фейсбуці», а також проаналізовано виявлені мовні помилки у дописах українських інтернет-користувачів.

У *третьому розділі* «Використання соціальних мереж при вивченні української мови і літератури в ЗЗСО» з'ясовано популярність соціальних

мереж серед школярів ЗЗСО та місце інтернету в їхньому повсякденному житті; проаналізовано навчальні програми та календарно-тематичне планування з української мови та літератури; запропоновано вправи з використанням соціальної мережі «Фейсбук» для уроків з української мови та літератури в 5-11 класах; розроблено план-конспект уроку з української мови із залученням інтернету та соціальної мережі «Фейсбук».

У висновках підбиті підсумки виконаного у трьох розділах аналізу.

У списку використаної літератури та джерел вказано наукові праці та інтернет-джерела, якими послуговувалися під час написання роботи.

У додатках подано фото текстів, проаналізованих у другому розділі та графіки результатів опитувань.

Обсяг основного тексту – 69 сторінок, загальний обсяг – 103 сторінки.

РОЗДІЛ 1

Українська мова в інтернет-просторі

1.1. Соцмережі як об'єкт лінгвістичних досліджень

Інтернет подарував нам нові комунікаційні канали та форми зв'язку. Мовознавцям інтернет дає величезний простір для досліджень, тому що це унікальне явище співіснування усіх типів, видів, форм та варіантів мови.

Мова сучасного Інтернету недостатньо досліджена: одні науковці вважають її "псевдогендерною" [57], інші – такою, що перебуває під креативним впливом молодіжної субкультури [21].

Щороку соціологічні дослідження фіксують збільшення соціальних мереж (англ. social networking service) та їхніх користувачів. 82% інтернет-користувачів користуються соціальними мережами, а це близько 1,2 млрд. людей. Сучасна дитина вже народжується в інтернет-середовищі, оскільки кожна людина, віком від 15 до 40 років, є активним користувачем інтернету та соціальних мереж зокрема. Високий попит на соціальні мережі свідчить про певний тренд на віртуальне спілкування, оскільки, як тільки людина приєднується до світової мережі, – одразу починає комунікувати з іншими людьми. Про це говорить і статистика: у середньому проведений час у соціальних мережах за останнє десятиліття збільшився у три рази.

Термін «соціальна мережа» з'являється вперше 1954 року в книзі «Класи і збори в норвезькому острівному приході» соціолога Манчестерської школи Джеймса Барнса [63]. На той час, щоправда, цей термін зовсім не стосувався Інтернету, він розкривав поняття людських взаємин, проте зміст був сформульований цілком чітко: соціальна мережа – це те, що об'єднує групи людей за інтересами.

Сьогодні соціальна мережа – це структура, що базується на людських зв'язках і взаємних інтересах. Соціальна мережа – це платформа, на якій користувачі взаємодіють один з одним за допомогою фотографій, відео, аудіо, груп, повідомлень, чатів і т.д. Найпопулярнішими соціальними мережами нині є

Instagram, Facebook, Twitter. Винятково українськими соціальними мережами сьогодні є WEUA, Ukrainians, Kozakam.com, але широкою популярністю ці медіа-платформи не користуються.

Соціальний інтернет-сервіс – це віртуальна платформа, на якій можна створювати профілі людей, налагоджувати контакти між ними, комунікувати, продукувати і пропонувати з прагматичною, просвітницькою, розважальною та іншою метою різноманітний контент. Кожен користувач, який має профіль, відповідно, по-своєму бачить призначення соціальних мереж: ведення бізнесу, задоволення професійних потреб, розваги, підтримання зв'язку з близькими, знайомства тощо.

Спостереження дозволяють стверджувати, що соцмережі є дуже сприятливим середовищем для використання сміливого лінгвістичного експериментування (змішування мовних засобів різних стилів, мов тощо). Глобальний комунікативний простір, активне спілкування в соціальних мережах – усе разом дало поштовх для дослідників проявити науковий інтерес до актуальності дослідження.

Впливу соціальних мереж на мову та мовну особистість присвячено низку праць. Так, у науковій праці «Лінгвістичні особливості віртуального комунікативного простору» Н. Асмус [2] обґрунтовано специфіку віртуального дискурсу, визначено жанрові ознаки мережових різновидів спілкування. Т.Германшева приділяє увагу дослідженню лінгвістичних і паралінгвістичних характеристик блог-комунікації [13]. Завдяки описаним особливостям, дослідниця доводить, що блог-дискурс є відокремленим видом дискурсу. Ґрунтовні дослідження мережевого спілкування представлені у працях українських авторів, зокрема «Соціальні інтернет-мережі як засіб задоволення інформаційних потреб» Т. Фісенко [54], «Соціальні аспекти комунікації в мережі інтернет: феноменологічний аналіз» С. Коноплицького [29]. Інтерес науковців до різних аспектів інтернет-комунікації засвідчує актуальність окресленої проблематики. З іншого боку, її увиразнюють реалії останніх трьох років нашого

життя, коли спочатку в умовах пандемії, а зараз – війни, спілкування людей з різною метою перейшло у віртуальну площину.

Отже, соціальні мережі дають нам можливість спілкуватися з іншими людьми, популяризовувати свою творчість чи бізнес. Соцмережі – віртуальний простір організації міжлюдських контактів, який за допомогою своєї функціональності заощаджує часовий та фізичний ресурси.

1.2. Спілкування в мережі Інтернет

Спілкування – це один із виявів суспільних відноси: обмін інформацією, думками, почуттями, емоціями тощо. Спілкування в Інтернеті в основному відбувається завдяки соціальним мережам.

Соціальні мережі створюють простір, у якому користувачі можуть спілкуватись між собою.

Спілкування в соцмережах становить особливий, не схожий на інші вид комунікації, де можна знайомитися, продивлятися сторінки знайомих і незнайомих людей, висловлювати свою точку зору з будь-якого питання, дискутувати на найрізноманітніші теми.

«І. Шабшин – психолог у сфері інтернет-комунікації подає таку характеристику Інтрнету як засобу масової інформації:

- відсутність централізованої організаційної структури. Простір Інтернету не має одноосібного власника, відповідно відсутній тотальний контроль та цензура;
- висока швидкість розповсюдження інформації. Щойно інформація з'являється в мережі, вона відображається на пошукових сайтах (Google, Yahoo), де може бути запозичена іншими сайтами, а як наслідок – розтиражована електронними (телебачення) та друкованими (преса) виданнями;
- розповсюдження інформації мережевим способом, аналогічно пліткам. Опублікувавши інформацію в Інтернеті, неможливо відслідкувати

процес її поширення, оскільки він не лінійний, а за механізмом нагадує рух у натовпі;

- інтерактивність комунікації, коли учасники можуть вступати в діалог та отримувати зворотній зв'язок в умовах реального часу. До того ж, аудиторія може поділитися за сферами інтересів чи вподобань, отримувати повідомлення лише за обраною тематикою, а як наслідок – обговорювати ці повідомлення.» [3].

У спілкуванні в соціальних мережах реалізуються кілька видів комунікації: міжособистісна, міжгрупова, міжсоціумна, комунікація між собою і групою, між групою та суспільством, між особою та суспільством [15, с. 114].

У комунікативній ситуації мережевого спілкування існують такі форми мовлення: монолог, діалог та полілог, які в умовах спілкування в інтернет-середовищі набувають нових специфічних ознак [15, с. 114].

Монологічне мовлення в умовах спілкування в соціальних мережах набуває спрямованості на діалог [15, с. 114]. Пишучи повідомлення, статуси або пости, користувач усвідомлює, що вони будуть прочитані іншими, а тому використовує різноманітні риторичні запитання, звертання до потенційних співрозмовників. Життя індивідів складається з повідомлень, які стають основними в соціальних мережах. Неважливо, хто є носієм повідомлення, головне – інформація, яку він несе. Такі повідомлення, а також повідомлення з цитатами або посиланнями є підвидом монологічного мовлення, проте спрямовані на прагнення поділитися інформацією, а отже, мають потенцію до перетворення на діалог або полілог за умови зацікавлення з боку інших та їх залученості шляхом коментування або поширення [15, с. 116].

Відмінністю полілогу від діалогу є те, що він спрямований не на конкретного адресата, а на широку аудиторію. Діалогічні повідомлення можна надсилати приватно, залишати на персональній сторінці або створювати із зазначенням конкретного адресата [15, с. 116]. У полілогічному спілкуванні всі учасники є рівноправними, кожен має право висловити свою думку та бути почутим. Таке спілкування ініціює адресат, який створює повідомлення, що має

формальну структуру монологічного мовлення. Якщо ця тема є цікавою іншим, вони висловлюють свої думки, коментують, у процесі коментування можуть зароджуватись суперечки, у межах полілогу можуть формуватися діалоги, якщо двоє з учасників комунікації мають протилежні думки та розгортають тему в цікавому для них напрямку [15, с. 117].

Спілкування в мережі Інтернет відбувається за допомогою декількох функцій: повідомлення у приватні повідомлення з однією людиною; групові чати, де інформацію отримують одразу кілька людей, об'єднаних за інтересами, чи рівнем комунікації; коментарями під фото/відеофайлами; поширення уже наявного допису; «вподобайки» та смайлики.

Соціальні мережі виконують низку функцій:

- створення індивідуальних сторінок (профілів) , у яких необхідно вказати інформацію про себе, наприклад ПІБ, дату народження, місто проживання, інтереси та ін.;
- використання широкого спектру можливостей для обміну інформацією, наприклад, завантаження фото- і відеоконтенту, через мікроблоги, особисті повідомлення, конференції, спільноти та ін.;
- підтримування спілкування користувачем із реальними друзями, однокласниками, однокурсниками, родичами або колегами.

Досліджуючи спілкування в соціальних мережах, М. Молофій зазначає: *«У світі існує досить багато засобів, форм і способів спілкування, і чимала частина з них так або інакше пов'язана із сучасними технічними можливостями, які представлені глобальною комп'ютерною мережею Інтернет»* [37, с.185]. Через Інтернет відбувається пошук та обмін інформацією, з'являються нові знайомства та навіть здійснюються покупки. Якщо раніше він був зорієнтований на те, щоб отримати певну інформацію, переслати документи поштою, то зараз найпоширенішим стало відвідування соцмереж.

Спілкування в соціальних мережах має свої особливості. Наведу їх:

- 1. Мережевий етикет: нехтування етикетними формулами, присутня грубість;**

У звичайному житті ми завжди користуємося правилами етикету: привітання, вибачення, подяка, прощання тощо. Віртуальний світ звик до спрощеної системи спілкування. Під час спілкування у соціальних мережах ми рідко використовуємо привітання, під час початку розмови з новим співрозмовником чи прощання, для її закінчення. Це пов'язано з тим, що у більшості ситуацій онлайн діалог безкінечний і дає можливість «перекидуватися» короткими фразами безліч разів на день, що практично неможливо в реальному житті, оскільки вимагає використання великої кількості часового ресурсу.

Грубість, зазвичай, спрямована на тих людей, з якими немає зв'язку в реальному житті. До того ж у віртуальному світі в нас є можливість залишитися інкогніто і повідомити людині усе, що спадає на думку, бо вірогідність того, що співрозмовник дізнається особисті дані адресата, наближена до нуля.

2. Англіцизми мови інтернету.

Інтернет створили дослідники із США і англійська була єдиною мовою інтернет-спілкування. Саме з цим пов'язаний значний вплив англійської мови на віртуальне спілкування й іншомовних користувачів, зокрема й україномовних.

Створено Інтернет було в США. Певний час англійська була єдиною мовою, якою спілкувалися в інтернеті. Тому вона поширена в спілкуванні в мережі Інтернет й іншомовних користувачів, зокрема україномовних. Тому тут популярні такі слова:

акаунт/блог (*сторінка у соціальній мережі з особистою інформацією, захищена паролем*),

бан (*покарання у вигляді обмеженої функціональності, що встановлює індивідуально кожна соціальна мережа*),

біткоїн (*віртуальна валюта, криптовалюта*),

бот (*набір комп'ютерних кодів, що здатний замінити дії звичайного користувача/ віртуальний прототип людини*),

клікбейт (заголовок, який створюється для того, щоб залучити до прочитання якомога більше користувачів, але не відповідає справжньому змісту тексту).

3. Безграмотне написання, нехтування розділовими знаками та великою літерою.

Прислів'я «слово — не горобець, випустиш — не спіймаєш» однозначно справджується у віртуальному спілкуванні, адже повідомлення та коментарі зберігаються разом із помилками. Найпоширеніші помилки в інтернет-спілкуванні: ігнорування великої літери та розділових знаків. Здебільшого нехтування літературними нормами відбувається задля збереження часу. Проте, таке спілкування згубно впливає на юне покоління, оскільки безграмотність сучасних підлітків — норма для соціальних мереж.

4. Скорочення слів і основ.

Важлива перевага спілкування в соціальних мережах — заощадження часу, а тому, пишучи довгі слова, користувач не може скористатися цією функцією. Саме через це користувачі почали скорочувати важкі та довгі слова:

адмін — "адміністратор",

інет — "інтернет",

бро — "брат" (від англ. brother),

інфа — "інформація",

дяки — "дякую",

норм — "нормально".

Найчастіше їх використовують у приватному спілкуванні та коментарях. Це ще один із найпоширеніших способів творення сленгових одиниць у соціальних мережах.

5. Написання хештегів.

Хештег — одне і більше слів без пропусків (пишеться завжди разом, з маленької літери), перед яким обов'язково стоїть позначка «#». Використовують його для позначення окремих повідомлень, що відносяться до якої-небудь групи,

а також як приналежність до певної теми. Матеріал, позначений у такий спосіб, легко знайти іншим користувачам за визначеною цим хештегом тематикою. Усе ж, з мовознавчого погляду, вживання хештегів це також ігнорування літературних норм, що сприяє безграмотності серед інтернет-користувачів.

6. Інтернет-сленг, нові мовні одиниці.

Одні автори вважають, що сленг псує, забруднює літературну мову, що це паразитний шар лексики, з яким необхідно боротися. Інші, навпаки, вбачають у ньому елемент, який надає мові жвавості та образності, сприяє її збагаченню та удосконаленню [45].

Дослідниця С.В. Зайцева зазначає: *«Користувачами інтернет-сленгу є здебільшого молодь, яка часто на позначення нового предмета та поняття не знаходить відповідної лексеми в літературній мові та її діалектах, чи останні інколи не надають можливості висловити думку стисло й емоційно, або існує потреба у спеціальній лексиці»*[21].

Можна виділити запозичення з інших мов, а також власне українські слова, адаптовані під іншомовну версію.

Щодня ми чуємо «гуглити», «загуглив» тощо, що означає шукати певну інформацію в мережі через Google – один із пошукових сервісів.

Пост – повідомлення у соціальних мережах.

Лайкнути – вподобати на Фейсбуці.

Селфі – фото, зроблене на передню камеру телефону.

Українськомовні варіанти:

Вподобайка – те саме, що й «лайк», утворене поєднанням українського «вподобати» та запозиченого «лайкнути».

Самознимка, самосвітлик, себешечка, самоклац, себеклац, особисточка, себенчик – те саме, що й селфі.

Підписник, постажник, відслідковувальник, споглядальник – користувач соцмережі.

7. Використання смайликів, стікерів, GIF-зображень.

Замість невербальних засобів спілкування часто користувачі інтернету використовують смайлики, стікери, GIF-зображення. Це дає можливість доповнити свій текст емоціями, чіткіше висловити власні думки, а іноді просто для жарту. Розробники месенджерів та соцмереж постійно вдосконалюють та поповнюють набір стікерів та смайликів. Стікери можна створювати самостійно, а деякі навіть можна купити за гроші. Це свідчить про популярність цих додаткових немовних засобів спілкування.

8. Технічні помилки, пов'язані з використанням системи T9.

T9 – програма для набору тексту сучасних смартфонів. За допомогою цієї функції користувач може зекономити час набору слів, оскільки програма сама дописує слово, враховуючи зміст повідомлення та історію використання слів на цьому пристрої. Використання цієї програми не вимагає високого рівня знань літературної мови, оскільки автоматично виправляє помилки в написаних словах.

9. Характер спілкування – зазвичай письмовий.

Письмовий текст трапляється значно частіше, оскільки це одна з найзручніших форм для подачі та сприйняття інформації. Проте потрібно зазначити, що в останнім часом стали популярними аудіоповідомлення, інколи користувачі соцмереж використовують відеофайли.

10. Обмін посиланнями.

Важливим способом спілкування в соціальних мережах є обмін посиланнями. Замість переповідати щось своєму опоненту достатньо просто надіслати йому посилання на той сайт чи допис в соціальній мережі, де про це йдеться.

11. Доступна можливість формування лексикографічної бази.

Це є однією з виразних ознак інтернет-комунікації.

Вітчизняні дослідники визнають, що «при появі нового соціально-культурного явища користувачі самі формують лексикон, який обслуговує це

явище. Відповідно, одразу в Інтернеті з'являються словники різного соціолінгвістичного спрямування» [37, с. 46]. Як правило, більшість запропонованих слів походять з веб-сайтів соціальних мереж. Таким чином, можна припустити, що соціальні мережі не тільки утворюють нові лексичні структури, але й несуть відповідальність за поширення цих слів.

12. Більша, ніж у реальному світі, залежність від співрозмовника в спілкуванні.

Наслідком є порушення безпосереднього живого спілкування.

13. Відсутність єдності простору і часу.

Тобто Інтернет дає можливість бути одночасно в різних місцях, а також спілкуватися з людьми з інших годинних поясів.

14. Переважають прості, означено-особові речення.

Для синтаксичних конструкцій у соціальних мережах характерна лаконічна структура, оскільки інформація, яка в них передається, має максимально стислий зміст, тому в мовленні користувачів соціальних мереж переважають прості речення.

15. Багато слів набули нових сталих значень.

гість – незареєстрований учасник форуму;
кімната – спеціальна сторінка, тематичний розділ у чаті;
лазити (гуляти, бродити, сидіти...) в інтернеті – користуватися інтернетом для пошуку інформації, гри, спілкування.

Розглянемо, в чому полягає привабливість соціальних мереж для їхніх користувачів. Насамперед, соцмережі – зручний засіб інтернет-комунікації тому, що дає змогу своїм користувачам:

- комунікувати з іншими людьми незалежно від місця знаходження, статусу, віку та інших ознак;
- використовувати різні види контенту (відео, фотографії, інфографіку, голосові повідомлення тощо);

– реєструватися з використанням нікнеймів – псевдонімів.

Оскільки соціальні мережі є видом інтернет-комунікації, логічно вважати, що вони наділені відомими нам комунікативними характеристиками: різноманітністю, новизною, актуальністю, образністю, варіативністю, багатством тощо.

Дослідивши використання української мови в соціальних мережах, В.Шпитальний констатує, що україномовними найчастіше є спільноти українських компаній, ЗМІ, політичних чи громадських організацій, блоги та сайти міст (що мають свою сторінку в соцмережах), більшість інформації в них подана українською літературною мовою. Іншим вагомим сектором використання української мови є приватні повідомлення, оголошення, написи на малюнках, вислови (*Шановне студентство!, Загубився пес; Мова – втілення думки. Що багатша думка, то багатша мова*). Однак, у цьому середовищі українську літературну мову використовують рідко, що зумовлено індивідуальними мовними уподобаннями автора [59, с. 61].

Висновки до розділу 1

Отже, соціальні мережі стали платформою для нового виду комунікації. На відміну від живого спілкування, віртуальне значно скорочує використання часового ресурсу, не вимагає певного дрес-коду, а також особливої геолокації, що дає можливість підтримувати зв'язок з великою кількістю людей одночасно. Такий вид комунікації значно урізноманітнює спілкування, адже, окрім друкованого тексту, ми можемо обмінюватися картинками, аудіо/відеодоріжками, швидкими реакціями у вигляді уже готових смайликів.

Спілкування в соцмережах вплинуло на розвиток української мови, оскільки інтернет-спілкування не передбачає дотримання літературних норм, а походження інтернету з англomовних країн додало нових запозичених слів у наш словник. Звичні для інтернет-користувачів вигуківі слова та скорочення активно переходять із віртуального середовища в реальне спілкування. Домінування

розмовного стилю та нехтування етикетними формами надають спілкуванню невимушеної атмосфери.

Характерними ознаками стилю спілкування в соціальних мережах є:

- використання немовних засобів спілкування (стікери, смайлики, гіфки);
- ігнорування орфографічних, граматичних, пунктуаційних, стилістичних та лексичних помилок;
- часткова відсутність етикетних норм;
- часто вживаний інтернет-сленг, англіцизми.

Також, підсумовуючи, можна стверджувати про фактично виникнення нового стилю мовлення, який поєднав у собі ознаки розмовного, публіцистичного, художнього та наукового стилів. Головною його особливістю є народно-розмовна манера спілкування, використана в друкованому вигляді.

РОЗДІЛ 2

Особливості використання української мови в мережі «Фейсбук»

2.1. Соцмережа «Фейсбук» як особливий комунікативний простір.

Розвиток суспільства відбувається під впливом глобалізаційних процесів. Унаслідок цього великого значення набуває віртуальне спілкування, яке змінює свідомість особистості, формує новий мережевий образ мислення й існування.

У звіті «Цифрові технології 2020» (Digital 2020) зазначено: «Зараз інтернет використовують понад 4,5 мільярди людей, водночас кількість користувачів соціальних мереж перетнула позначку 3,8 мільярда. Майже 60% населення світу вже користується інтернетом, а останні тенденції свідчать про те, що до середини цього року більше половини всього населення світу використовуватиме соціальні мережі [20]. Станом на 2022 рік ці цифри значно зросли, особливо в умовах карантину.

Уже багато років найпопулярнішою соцмережою світу є Фейсбук. У нашій країні ця мережа, без сумніву, найвпливовіша в українському інтернеті. Саме там сконцентрована велика кількість лідерів думок, які мають великий громадський вплив.

Вона базується на обміні інформацією, фотографіями, дозволяє користувачам публікувати дописи, створювати блоги, проводити прямі трансляції, записувати відео, писати коментарі, у яких досить часто ведеться обговорення, спілкуватися.

Фейсбук є новинним ресурсом, майданчиком для самовираження і самопрезентації, допоміжним інструментом у діловому спілкуванні та громадській діяльності, способом розважитися, своєрідним «сайтом знайомств». Багато користувачів використовують «Фейсбук» для розвитку бізнесу.

На початок січня 2022-го року мережею Facebook користуються близько понад 2,7 мільярди людей по всьому світу, більшість із них є щоденними відвідувачами своїх профілів. Майже 8 мільйонів українців є активними

користувачами соцмереж. Сайт Facebook.com займає третє місце у світі за частотою відвідування.

Більшість українців, що є власниками профілів у соціальній мережі Facebook, мають декілька спільних рис:

- близько третини з них отримують заробітну плату вище середнього рівня по країні;
- близько половини користувачів є жителями обласних центрів;
- користувачі цієї мережі є досить активними. В середньому кожного місяця вони роблять тридцять дописів;
- саме через Фейсбук українські користувачі переходять на портали служб новин, благодійних організацій чи сайтів з вакансіями.

Користувачі Facebook створюють профілі з особистою інформацією, вказуючи свої прізвища та імена, дату народження, місце проживання, завантажують фото та відео з власної галереї, додають у список друзів уже знайомих людей (родичів, однокласників, колег, сусідів тощо), а також діляться своїми інтересами та переживаннями. Користувачі мережі також мають можливість надсилати приватні повідомлення, призначені для однієї особи, чи групи людей, об'єднаної за інтересами. Спілкування також можливе за допомогою так званої «стіни» (своєї чи чужої), де можна залишити повідомлення для широкої аудиторії.

«Стіна» (англ. «wall») – простір на профільній сторінці кожного користувача, де можна залишити текстове повідомлення, чи завантажити медіафайли різного формату. На відміну від так званого «месенджера» - простору для особистих повідомлень, «стіна» – простір для загального користування, де розміщують медіа з подорожей, діляться світовими новинами, рецептами страв, посиланнями на пісні улюблених виконавців чи вподобаного фільму. Побачити та залишити свою реакцію до допису на «стіні» може будь-хто.

Кожен профіль у соціальній мережі захищений паролем (індивідуальний набір прихованих символів) і лише власник сторінки може розміщувати,

редагувати чи видаляти повідомлення в месенджері або дописи на «стінах» від імені цього профілю.

У соцмережі кожен власник профілю може обрати мову та колір інтерфейсу (в усіх популярних інтернаціональних соціальних мережах доступна українська мова). Проте, за статистикою мережі Facebook на території України домінує російська мова під час вибору мови інтерфейсу – 70%, українська мова – 21%, англійська – 5%, близько 1% - угорська і ще близько 1% обирають румунську та німецьку і 2% - інші мови.

Facebook, як і будь-яка інша соціальна мережа, прагне до максимального збільшення числа реєстрацій. Усе ж гість (неzareєстрований користувач) може скористатися деякими функціями цієї соцмережі: знайти сторінку цікавої людини, переглянути її загальнодоступні фото та відеофайли чи прочитати дописи на їх стінах. Проте функціонал для незареєстрованих користувачів досить обмежений, оскільки ви не можете додавати людей у список своїх друзів, писати повідомлення, коментарі чи реагувати на уже наявні дописи інших людей. Скористатися усіма благами соціальних мереж можна лише після повної реєстрації.

Соцмережа «Фейсбук» важлива тим, що вона популярна серед користувачів різних верств населення: учнів середньої та старшої школи, студентів, домогосподарок, працівників державних установ, власників бізнесу, знаменитостей та навіть політиків.

2.2 Ставлення до української мови у мережі «Фейсбук».

За останні два роки мережа Facebook стрімко збільшила свій попит серед різних вікових груп. До початку повномасштабного російського вторгнення на територію нашої держави Facebook обирали переважно українці віком від 30 років, але після 24 лютого 2022 року реєстрація профілів вікових категорій 14-16 та 16-18 років зросла втричі. Вважаю, що це пов'язано із тим, що Facebook – соціальна мережа, у якій найшвидше поширюється інформація з новинами. У цій світовій мережі мають власні профілі та активно публікують дописи президенти, політики та відомі люди різних сфер усіх розвинутих держав світу. Саме у

Facebook є велика кількість спільнот, створених Благодійними організаціями та національними меншинами в різних країнах світу, де зможе знайти допомогу кожна людина, якій її потребує.

Зазвичай, користувачі мережі «Фейсбук» пишуть живою розмовною мовою, емоційно, із використанням смайлів, не дотримуючись синтаксичних та пунктуаційних норм письма.

Українська мова найбільш поширена у спільнотах українських компаній, торгових мереж, засобів масової інформації, громадських та політичних організацій, групах, які створюють мешканці певних міст/регіонів та ін. У мережевих просторах таких угруповань переважає українська літературна мова.

Тематика соціальної мережі Facebook дещо відрізняється від інших, настільки ж популярних в Україні соціальних мереж, як Instagram, чи TikTok, оскільки створена не лише для розваг чи для того, щоб даремно згаяти вільний час, переглядаючи безглузді відео та меми (меми – ще одне сленгове слово, що зображує смішну життєву ситуацію, знайому майже кожному з його власного життєвого досвіду). У Facebook люди більш зацікавлені в інтелектуальних дискусіях стосовно актуальних тем. Варто зазначити, що ця соціальна мережа є найукранізованішою з-поміж інших.

З метою з'ясування мовної ситуації в соціальній мережі «Фейсбук» та ставлення користувачів до української мови було проведене анкетування серед українських «Фейсбук»-користувачів різних вікових та професійних груп. В опитуванні взяло участь 123 особи, серед них 19 – учні ЗЗСО, 17 – студенти ВНЗ, 18 – працівники ЗЗСО, 13 – працівники ДНЗ, 11 – працівники салонів краси, 16 – працівники вугільних копалень, 7 – працівники медичних закладів, 22 – працівники інших сфер та пенсіонери. Перелік питань проведеного опитування користувачів Фейсбуку містить Додаток А, діаграми результатів опитування – Додаток Б. На питання **«Якою мовою веде Фейсбук?»** переважна кількість респондентів відповіла, що українською - 86%, 14% – російською.

Відповідаючи на питання **«Якою мовою найчастіше читаєте публікації?»**, переважна більшість учасників зазначила, що українською - 85%, російською мовою читають 10% респондентів та 5% – англійською мовою.

На питання **«Яким блогерам надаєте перевагу?»**, більшість учасників проголосувала за україномовних - 80% і 20% - за російськомовних.

Відповіді респондентів на запитання **«Звертаєте увагу на мову публікації, чи Вам все одно, якою мовою вона написана?»** поділені на дві групи: 70% звертають увагу на мову публікації, та все ж 30% опитуваних відповіли, що їм не важлива мова допису, якщо вони її розуміють. Майже абсолютна більшість респондентів, а саме 70%, на питання **«Чи будете Ви принципово підписуватися/ відписуватися від блогера через зміну мови його постів?»** відповіли, що для них це важливо, і надають перевагу читати українською, для 30% це не є так важливо.

Відкрите питання **«Чи треба поширювати українську мову в Фейсбучі? Якщо так, то в який спосіб?»** передбачало висловлення власних ідей респондентів щодо вирішення цієї проблеми. Більшість опитуваних (90%) впевнені у важливості розвитку української мови в мережі «Фейсбук». Деякі з них пропонували такі шляхи поширення української мови в мережі: *«Почати з себе!!!», «Більше писати постів українською мовою», «Да, но я даже не знаю как. Скорее всего это могут сделать украинские блогеры, но мало кто будет этим заниматься...», «Потрібно, щоб медійні особи показували приклад іншим»*. 10% опитуваних не вважають за потрібне ширше впровадження української мови у мережі Фейсбук.

Отже, можемо дійти висновку, що все-таки більшість українських користувачів мережі Фейсбук надають перевагу україномовному контенту. Разом із тим вміст українського Інтернету невпинно зростає. Свідомі споживачі українського контенту навіть встигли отримати свою назву – «україновибагливі». Цей термін стосується не лише українців, які народилися в україномовних сім'ях, а передовсім тих, хто свідомо зробив свій вибір на користь української мови. Це люди, які частіш за все зростали у російськомовних сім'ях,

але, завдяки високим громадянським цінностям та власним переконанням, переходять або й уже перейшли на спілкування державною мовою. Вони категорично не погоджуються із тим, що мова не має значення, повністю відмовляються від споживання контенту мовою ворога та прагнуть поширювати використання української мови в мережі.

Також для того, щоб зрозуміти, яке ставлення у користувачів Фейсбуку до української мови, було проаналізовано дописи людей, які висловлювали свою думку та мовну позицію, та коментарі читачів до цих дописів.

Варто звернути увагу на допис Антіна Мухарського, який популяризує українську мову в соцмережах. У своїх дописах він неодноразово згадує про книгу «Як перейти на українську мову?», яку написав разом із дружиною Єлизаветою Бельською. Антін та його дружина – корінні кияни, які з початку російсько-української війни не промовили жодного російського слова та надрукували у своїй книзі 100 важливих порад не просто як перейти на українську мову, але також як позбутися суржику, збагатити словниковий запас та вдосконалити своє мовлення. Отож Мухарський спонукає читачів спілкуватись українською мовою:

«УКРАЇНСЬКА – МОВА ПЕРЕМОЖЦІВ

Нині українська – мова переможців! Особисто я та найближче коло моїх друзів – сучасних українських митців, блогерів, бізнесменів свідомо перейшли на українську, долаючи в собі комплекси радянщини та зросійщення, повернулися в українство, що дає колишнім рабам імперії практичний шанс на звільнення.

А ще ми не маємо жодного ресентименту щодо Росії, бо Україна – сильніша за неї. Звідси намагання імперських рабів усіляко обгидити наші чесноти, знецінити Майдан та нашу боротьбу, відвернути увагу, приспати, зануливши емоційно нестійких у хаос безглуздих диспутів на кшталт перейменування України в «Русь-Україну», зміни слів гімну чи перевертання прапора догори дригом. Звідси скиглення, саботаж, маніпуляції, звинувачення в архайці, розпач, погрози, каверзи на адресу української мови. А ще мегатони

брехні та фейків, аби лишень зняти з себе тягар відповідальності за власну ницість.

Ми ж дивимося на них з усмішкою, благородно даючи реліктам право вимерти у природно-еволюційний спосіб, або покінчити російське життя самогубством, перейшовши на український бік.

Перемога Майдану лишень означила новий етап довготривалим процесам розвалу Росії. Весело й натхненно забити срібний гвіздок у віко труни останньої світової Імперії – вважаю справою гідною, щоб покласти на неї залишок свідомого буття в українстві. Глибоко переконаний, що практичний український буржуазний націоналізм є дієвим джерелом сил та натхнення на цьому шляху. Зрештою, наша з дружиною [Elizabeth Bielska](#) книга «Як перейти на українську» і є тим срібним цвяхом, який я із задоволенням подарую кожному, хто готовий долучитися до цієї шляхетної справи.» [49].

Варто зауважити, що в мережі «Фейсбук» досить популярними є групи, де об'єднуються люди за спільними інтересами. Велика їх кількість присвячена саме українській мові, наприклад «Переходь на українську», «Українська мова для всіх», «Українська мова – державна мова» та інші. Такі групи об'єднують людей, які підтримують та популяризують українську мову.

Так, у групі «Українська мова для всіх» користувач під іменем Влад Влад 27 червня 2021 року опублікував допис, у якому наголосив:

«Пости ЛИШЕ українською мовою, коментарі тільки українською мовою, пісні тільки українські !!!

Так ми зробимо соцмережі українськими.

Хто за поширюйте   » [49].

Такий допис зібрав навколо себе велику кількість вподобайок та поширень, що свідчить про те, що все більше і більше людей хочуть поширювати українську мову в соцмережах. Читачі цього допису відреагували позитивно та підтримали автора своїми коментарями:

« Без сумніву! Я з 2014 не переходжу на російську свідомо.

Закликаю поважати себе і відчутти красу нашої чудової співучої мови.»

«Золоті слова»

«Тільки так»

«Зникає мова - зникає нація!- про це знають всі, окрім безглузвих українців....» [49].

Хтось вирішив виправити автора, додавши зауваження: «Дописи лише, а не пости...» [49].

2019 року в групі «Переходь на українську», що у Фейсбуці, було опубліковано допис, автором якого є Наталія Ціжман.

«...»

- Мамо, а чому в садочку лише я спілкуюсь українською?*
- Що всі-всі дітки говорять російською?*
- Так. Українською тільки я. І Аня трохи...*

Знаєте, я не можу пояснити цей абсолютно дивовижний мовний феномен: чому коли серед україномовних діток з'являється кілька російськомовних, то всі переходять на російську? Чому вихователі спілкуються з дітками українською мовою, а хлопчики та дівчатка між собою російською?

Знаєте, мені дуже сумно, що за двадцять (!!) років мовна ситуація в Києві не змінилась: у дитсадках та школах діти здебільшого спілкуються між собою на російській мові. Коли я навчалась у школі, ситуація була така ж сама: українською у нашому класі спілкувалось лише кілька дітей.

Я маю лише два пояснення цьому мовному феномену.

- 1. Батьки таких діток хоча і самі україномовні, однак у спілкуванні з іншими людьми переходять на російську мову. Їхні сини й доньки наслідують таку мовну поведінку: вдома – українською, з іншими дітками та дорослими – російською.*
- 2. Як це не банально звучить, комплекс меншовартості. Російську мову і досі вважають престижнішою (доки, доки, доки!!!!), і тому україномовні діти починають нею говорити. Штокать і акать – модно, говорити українською – зась.*

Давайте говорити відверто: мовне питання в Україні і досі актуальне. Українська мова і досі потребує підтримки. І починати (!!) варто з себе та своїх дітей. Пишатися собою та своєю мовою: що може бути простіше?

Діти наслідують мовну поведінку своїх україномовних батьків, однак і цього замало: варто розповідати їм про історію походження рідної мови, пояснити, чим вона відрізняється від російської і чому не варто на неї переходити тощо. Тільки тоді, коли наші діти говоритимуть українською мовою, ми зможемо сказати: ми – горда держава, ми – незалежні, вільні духом, впевнені та сильні.

Наостанок відверто розповім про ще один мовний парадокс.

Я виросла на російськомовній літературі, отож вільно та впевнено можу спілкуватись російською (хоча цього ніколи не роблю). А от в підлітковому віці, коли знайомилась з хлопцями, починала з ними спілкувались російською. А потім різко переходила на українську. Дуже різко.

Мені подобалось вивчати їхню реакцію, а вона здебільшого була розгублена, ніби я не державною мовою спілкуюсь, а китайською.

- *Я буду спілкуватись українською.*
- *Почему?*
- *А тому.*
- *Ты что с села? Или со Львова?*

На жаль, такі неадеквати були. Ті, хто вважав, що українська мова – другий сорт.

Попри все, я впевнена, що зараз таких людей значно менше. І це – наша маленька, однак перемога.» [49].

На такий допис читачі відреагували по-різному. Та все ж більшість людей підтримали авторку і залишили такі коментарі:

«Як треба себе не любити, не поважати, щоб переходити без причини на мову ворога».

«Рада, що піднімається питання української мови. Добре було б розвивати його ще більше іменно від людей. Бо в кабінетах питання мови чогось застрягає,

пропадає. Але є одна просьба - взаємна культура, бо образи , ярлики і т.ін. викликають спротив».

«Ніколи не переходжу на російську!!! Якщо мене не розуміють, можу почати розмовляти англійською, але ніяк не російською! Одного разу навіть не залишили чаєві, а на ображений вираз обличчя офіціанта ввічливо відповіли, що наступного разу, якщо обслуговування буде українською, то подумаємо про чаєві...»

«Мої діти і онуки взагалі не розмовляють російською ... це була моя відповідальність».

«Дякую за ваш допис! Неймовірно приємно чути односторонню у цьому болючому питанні!»

«Цілком згоден з автором. Така сама ситуація у дуже багатьох родинах. Є позитивні зрушення, але! Мовний закон свідомо не приймають, це видно не озброєним оком ,тягнуть час. Чекають реваншу.»

«Ніколи не переходжу на російську! Більше того, починаю говорити голосніше, ніби розмовляю з глухими чи такими, що не розуміють(наче дурненькими)! І якимось чином! І всі хто мене знають на російську не переходять. Чоловік каже, що бояться що ще битимусь!» [49].

Проте були й такі читачі, які стали на захист російської мови:

«Деяким людям які звикли до російської важко відвикати та переходити на українську.»

«Тому, що в інформаційному просторі домінує російська і навіть україномовні діти її сприймають як мову для зовнішнього спілкування...»

«Я во Львові принципово говорю на русском и никаких проблем никогда не возникало в общении. Проблемы возникают у украино-суржико говорящих, приехавших в города, считающих свой говор эталоном)) а их просто никто не понимает)))» [49].

Також хочу зазначити, що з 2016 року велика кількість публічних людей із мережі «Фейсбук» перейшли на українську мову і розповіли це через групу «Переходь на українську» ». Олександра Кольцова заявила: «Я як етнічна

росіянка прекрасно почуваюсь в Україні саме тому що говорю українською» [49]. Юрій Макаров про свій перехід сказав: *«Перейшов на українську, бо вважаю себе політичним українцем і хочу, щоб української було більше» [49].* Борис Херсонський зауважив: *«Там, де це можливо, в офіційній обстановці я спілкуватимусь, хоч і не довершено, але українською мовою» [49].* Сергій Фоменко вказав, що перейшов на українську з 23 років і дуже щасливий, що ідентифікував себе. Анастасія Рінгіс наголосила: *«Коли я переходжу на українську, відчуваю себе органічніше та вільніше» [49].* Після 24 лютого 2022 року кількість учасників спільноти «Переходь на українську» зросла утричі та налічує уже понад 108 тисяч підписників. Кількість дописів жителів російськомовних регіонів стрімко зросла, а кількість незадоволених проросійських «фанатиків» наблизилася до нуля. Тепер усе частіше можна натрапити на дописи жителів Маріуполя, Запоріжжя, Миколаєва, Харкова, чи Одеси, написаних українською мовою. Наприклад, Тетяна Федорова, уродженка Маріуполя, ділиться у своєму профілі порадами переходу на українську мову:

«Коли ми вже вийшли з Маріуполя й добралися до Києва, я для себе твердо вирішила, що хочу розмовляти українською мовою. Щоб не мати нічого спільного з Росією... Вирішила для себе, що казатиму: "Так, ти знаєш мене як російськомовну, але я намагаюся говорити українською, допоможи мені, сприймай ось так. Тепер це назавжди. Я все розумію українською, але правильно говорити не вмію. Треба час та українськомовне оточення. Напевно, в мене буде багато помилок, напевно, хтось мене виправлятиме, буде якийсь суржик... Але головне, що є бажання» [49].

Неможливо оминати увагу допис молодої киянки з азербайджанським корінням, Маріям Найєм, яка до зими 2022 року розмовляла лише російською:

«Я все ще думаю російською, моя українська — неідеальна, але навіть ці зміни в мені стали можливими через підтримку людей. Українська мова передається від тих, хто її любить, а не через звинувачення та примус.

Кілька днів тому ми з другом обговорювали наш прапор. Він зауважив:

— У нас такий гарний прапор, правда?

— Так, — відповіла я, — бо блакитний кохає жовтий» [49].

Жителька Полтавської області Ірина Рубанова не просто перестала відносити себе до парадоксальної групи російськомовних українців, але й ділиться своєю мовною історією та переконаннями у «Фейсбучі»:

«Ми так бездарно втратили 30 років за тим бажанням "не травмувати, не ламати, не примушувати і не ущемляти російськомовних"... Як колишня абсолютно російськомовна маю право це писати. Мене, котра росла в росії, яка не вчила українську в школі, котра була народжена, вихована і досі проживає в російськомовному місті і середовищі "порвало" у 2012 - коли спостерігала, як чечєтові "развєлі їх как катят" - відверто, підступно і брутально тягнули закон про "захист російськомовних". Я, як "ісконно російськомовна", отетеріла тоді від брехливості казок про необхідність захисту, бо я з 2004 хотіла якось навчитися української, але не мала де і як, бо все навколо було російськомовне, буквально не було де просто почути нормальну, розмовну побутову українську, щоби хоч трохи вчитися. Я прозріла тоді про те, кого насправді "ущемляють" і яка мова потребує насправді захисту в Україні. І зрозуміла, що тільки самотужки. І тільки починаючи з себе. І що як я і інші не станемо на бік скривдженої, упослідженої, нищеної рідної мови, то рано чи пізно вони її таки знищать.

А держава гралася в толерантність. А українці гралися в какаядразніца. А московія діяла. Вливала мільярди, полоскала інфантильним довірливим українцям мізки про "чем больше языков ти знаєш, тем больше ти человек", "культурний человек переходіт на язык собеседніка". Але чомусь в цей перелік "языков" ніколи не входила українська, а російськомовні не переходили на мову українськомовних, і я не переходила...

Комусь навіть зараз не доходить, наскільки важлива для України і нашої державності українська мова. Наскільки вона об'єднує і захищає. Я не знаю, що ще має статися, щоби люди зрозуміли» [49].

Також хочу прокоментувати допис користувача мережі «Фейсбук» Ірини Волошин, яка пояснила, чому перейшла на українську мову і почала вести соцмережі саме українською:

«Раніше я була звичайною собі дівчинкою. Жила у російськомовному регіоні, рідну мову знала, але всюди користувалася російською. Любила свою країну, але якось тихо і скромно, десь глибоко всередині.

Аж раптом на мою країну напала Росія. Питання російськомовності було не останнім у порядку денному країни-загарбника (адже саме їх типу захищати йшли).

От саме з цього часу почався відлік. Саме тоді прийшло усвідомлення, що мова для мене має значення. На той момент я вільно володіла українською мовою на професійному рівні (адже мала юридичну освіту, а здобуваючи її неможливо інакше, бо мова законодавства - українська).

Далі почалася робота над собою у побуті. Я звикла говорити українською не лише на професійні теми. Почала з малого, у магазині чи десь на вулиці. Потім почала дописи у соц.мережах писати українською, девайси перевела на українську (де не вдалося, то увімкнула англійську; подвійна користь ще й англійську свою вдосконалюю).

Так от для чого я це все пишу. Питання україномовності це лише питання бажання. Й ніякі інші аргументи тут не діють. Я заходила 1001 причину не вчити англійську, але як припекло, то виявилось, що все добре вчиться. Тож всі упороті це лише ледарі, яким ліньки напружувати мізки. А навіщо "и так пАймут".

Також деякий внесок у мою побутову українізацію зробили брати грузини. Бо коли була в Тбілісі, то так заздрісно було спостерігати, як всюди лунає їхня рідна мова, всюди між собою вони говорять на грузинській. Та й російську знають лише люди мого віку і старші, а молодь розуміє лише грузинську і англійську. Постійно переслідувала думка "невже ми тупіше чи гірше".

І наостанок, кожна "російськомовна щелепа", яка несамовито дрище радикалізує мене і змушує бути все принциповішою у питанні мови.

Я не можу бути толерантною на шкоду собі. Я живу в своїй країні і маю право на свою мову. Я не маю доводити нікому доцільність цього. Повторюю, Я ЖИВУ В СВОЇЙ КРАЇНІ І МАЮ ПРАВО НА РІДНУ МОВУ НАВКОЛО СЕБЕ. Це й україномовний контент, це й обслуговування і т.п. Я навіть суржик людям можу простити, бо це неминуче явище, коли людина переходить на українську (ну ніби синці у маляти, що вчиться ходити).

І коли мені надто тендітні і вразливі пишуть про радикалізм, силовий примус та іншу словесну еквілібристику, то я тепер дякую їм за їх упоротість. Бо ця упоротість робить те, що не змогли зробити різного роду активісти і борці за україномовність. Для мене це своєрідне щеплення, мікрівірус для підняття загального мовного імунітету.

А ще мовне питання для мене стало мірилом адекватності людини. Нормальна адекватна людина не влаштовує істерик, коли чує про моє право на двостороннє користування рідною мовою. А неврівноважені чи зарозумілі особи починають або демагогію, або навіть істерику» [49].

Більшість читачів відреагували на цей допис позитивно, підтримали авторку і прокоментували:

«Ви молодці!Повністю згодна,для більшості просто лінки напружуватись-і так поймуть,хоча мову знають...»

«Підтримую. І ще хочу додати. Українці зобов'язані на всіх інформаційних, освітніх, міжнародних майданчиках поширювати правду про століття російського етноциду, лінгвоциду і терору, який здійснювався проти українців, української мови, української культури, української церкви. Також ми, українці, всіма доступними нам засобами маємо доносити світу правду про війну росії проти України та про злочини російських окупантів та їх місцевих прихильників, рашистів, манкуртів, "какая різниця" і т.д. в Україні і проти українців. Бо поки ми цього не робимо, росії і місцевій їй п'ятій колоні вдається поширювати свою антиукраїнську пропаганду про Україну в світі. Виявляється, якби в Україні не було українців, то рашомовному населенню, яке було завезено після Голодоморів і терору в Україну, тут би "била неплоха. " Ділити Україну почала росіянська

нечисть ще в 2004 році, а можливо й в 1999 -привівши Кучму на другий термін. Коли росія протягувала перший раз януковича на президента, а весь схід України був завішаний какцапомовною рекламою про поділ України на "два сорти". Шкода, що навіть шість років російської війни проти України, багато громадян України не вилікували від історичної і національної амнезії та стокгольмського синдрому. В Україні все мусить бути українське, і мова в тому числі!» [49].

Також хочу процитувати допис користувача Фейсбуку під ім'ям Yuga Startsun, який він опублікував 20 листопада 2021 року та прокоментував своє ставлення до української мови:

«Від початку війни, я відмовився використовувати російську. Я ні пісні не слухаю і фільми з російською озвучкою. Ще якісь приколи сам поширюю, але коли щось серйозне, то у мене мозок відмовляється розуміти і я перечитую, по 2, чи три рази.

Чому я можу перейти на українську, а Ви ні?» [49].

Ще один приклад переходу на українську мову в дописі користувача під іменем Andrii Bohdanovych :

«Я - зросійщена людина. У рідному Кіровограді вчився в центральній школі міста, а там все російською. Слава Богу, були уроки української мови та літератури. Від них можна було відмовитися, що в класі й робили деякі. Вигравали собі на один - два уроки коротші дні. Я - син вчительки з мови, літератури та народознавства, але мало рятувало, коли все оточення спілкується російською. Втім, школу я закінчив з грамотою по мові та літературі. Далі, знову все було російською. І універ, і КВН, і в побуті. До війни. А потім поступово почав переходити на українську. Передусім, в соцмережах. Спочатку в ФБ, потім в інсті. У повсякденному житті розмовляю українською в крамницях, ресторанах. Повністю поки не перейшов, але вірю, що зможу. Нещодавно склав іспит, ступінь володіння найвищий - це надихає» [60].

На такий допис всі читачі відреагували позитивно і підтримали автора, дехто поділився власною історією:

«Я так само. В Луганську майже ніхто не говорив українською. А після війни майже повністю перейшов на українську. Пишу з помилками і русізмами проскакують. Але помилки виправляє гугл.»

«Сказав, що я мав написати) так і є.»

«дуже схожа історія. працювати (тексти) українською почав доволі давно, а все решта - у 2014-му. війна все змінила» [49].

Як можна зауважити, все більше і більше користувачів мережі «Фейсбук» переходять на українську мову. Когось до цього підштовхнула агресія Росії, когось мовна ситуація в країні, а хтось просто усвідомив, що він українець.

Хочу звернути увагу на допис Марії Кирик, у якому вона висловила свою думку, чому веде свій блог саме українською мовою :

«Десь з періодичністю раз на тиждень хтось з мого оточення дбайливо зауважує, що якби я вела свій блог російською, то мала би більше підписників.

Десь кожен третій завбачливо інформує мене про те, що український блогерський простір - то ще дуже нерозвинена ніша. І що підуть роки, перш ніж у нас все розвинеться, розкрутиться і розчухається до рівня забугорних інтернет-зірок.

Це не означає, що у нас немає успішних блогерів. Просто їх відносно менше, ніж закордонних. Але сьогодні не про то.

Сьогодні [#про мову](#).

Хто зі мною давно, той знає, що я починала свій блогерський шлях російською.

Чи хотіла я побільше підписників? Ой, та досі хочу! Чи свідомо я підійшла до питання своєї ідентичності в той момент? Зараз розумію, що ні.

Якщо бути відвертою до кінця, то важливо зазначити, що вдома в нас панує двомовна атмосфера. А вся справа в тому, що я виросла в російськомовному середовищі, а моя мовна ідентичність формувалася на сході нашої країни, де я народилася і провела перші 6 років життя. Тобто говорити українською для мене - це свідомий вибір. І це завжди зусилля.

Навіщо робити зусилля там, де можна без них обійтися?

Бо вони відповідають моїй меті.

Коди я починала працювати з дітьми, то стикнулася з тим, що мені не вистачає хороших україномовних розминок. Так, в практиці, почали народжуватися мої віршовані ігри для дитячого розвитку. І ось ігри з уже 2 збірничків знайшли своє життя в роботі десятків педагогів, вихователів та вчителів з усієї країни. Я пишаюся цим.

Мета в мене дуже проста та зрозуміла: створювати та поширювати якісний, україномовний контент для дитячого розвитку. Такий, який буде доступний та стане в нагоді і педагогам і батькам. А ще поширювати інформацію про наші здобутки, наших майстрів та виробників, спеціалістів. Бо ми дуже талановита, працелюбна і творча нація. І маємо берегти своє, неповторне, ідентичне, навіть якщо це потребує зусиль. Особливо, коли це потребує зусиль.

На мою думку, я поки непогано справляюся 😊 А як у вас справи з мовним питанням?». [49].

В коментарях читачі підтримали авторку і похвалили:

«Розумниця. Продовжуй діяти. Підтримую.»

«Україномовне найменшим дуже потрібно»

«Не цікаво мати "більше", а приємно мати розумних і добрих, хоч менше!»

[49].

Якщо звернути увагу на коментарі читачів про мовну ситуацію, то можна зрозуміти, що є частка користувачів, які вважають, що немає значення, якою мовою спілкуватись, чи то російською, чи українською. Так, користувач під іменем Irina Zolotchenko написала на своїй сторінці допис, у якому порушила цю тему і висловила свою позицію :

«Мовне питання...

Я дуже люблю українську мову і з легкістю можу перейти на неї, якщо необхідно. Особливо люблю спілкуватись українською з дітками, тому що з ними почуваю себе максимально розслаблено, не боючись, що вони про мене подумають 😊 але у моєму житті так склалося, що майже все моє оточення

спілкується російською і я в основному також і для мене це норма і мене трохи лякає, що між людьми виникає мовне питання в негативному, частіше плані... 😞 Деякі подумують, але Раїшка агресор, мова агресора, треба переходити на рідну мову. Так рідна мова неодмінно має і має мати переваги, але як щодо Англії? Ця країна, будучи агресором колонізувала пів світу, проливаючи кров і знищуючи племена, але весь світ вчить англійську і не "париться". Тому розмовляю українською, російською, англійською і намагаюся не вестися на мовні сварки в суспільстві. Кстати англійский бы подтянуть не мешало бы) а то eat for beer не прокатит (был момент когда в кафешке в Дюссельдорфе забыла как закуска на английском 😊) удачі друзя, будьте счастливы и давайте не забывать, что мы граждане планеты Земля ❤️» [49].

Цікаво, що читачі на такий допис відреагували по-різному. Хтось висловив нейтральну позицію до мовного питання, вважаючи, рідною як українську, так і російську мову:

«А я - білінгв, і не парюсь. Українською і російською володію однаково добре (на рівні філолога). Можу не тільки читати-писати-говорити обома мовами, але й думати, віршувати, бачити сни. Я переходжу на спілкування російською легко, і не з почуття меншовартості, а тому, що ця мова теж для мене рідна (як і рідна для двох третин моїх предків). Я ніколи російську мову не буду сприймати тільки як мову агресора. Якщо так думати, то німецьку мову точно треба було стерти з пам'яті людей в минулому столітті не один раз. Але нічого. Не тільки мова існує, а ще і Німеччина так собі добренько поживає...пів світу гроші у них просить і хоче там жити» [49].

Є також коментар від користувача, який вважає, що не потрібно підлаштовуватись під інших та переходити на російську:

«Я все життя україномовна, хоча звісно був тривалий період, коли підлаштовувалась під оточення і переходила на російську, собі пояснювала це тим, що я перекладач і просто не можу говорити не мовою співрозмовника, часто в компанії говорила різними мовами з різними людьми. А потім для себе вирішила, що в мене це не комплекс перекладача, а комплекс меншовартості (бо

чомусь саме я підлаштовувалась, а не російськомовні друзі) і повністю перейшла на українську, після цього виявилось, що в оточенні теж багато україномовних, яким просто треба було, щоб поруч з ними хтось почав спілкуватися українською, щоб побороти цей дискомфорт і теж перейти на неї» [49].

Натрапила на цікавий допис жінки, яка висловила свою позицію стосовно української мови :

«Я - русскоговорящая...

Я - володію українською мовою. Я пишу та розмовляю українською тоді, коли це потрібно. Я можу писати пости українською, але тоді ви б мене не читали.... Чому?

А потому, что я выросла в семье, где дед преподавал русскую литературу студентам, и у нас были книги всех русских классиков. Меня учил русской литературе Ицковский Г.И., учитель с большой буквы и человек с непревзойденным чувством юмора.....Мой украинский - это язык сухих фактов. Так вышло, и мне это не мешает. Не мешает быть собой используя русский и уважать язык страны в которой я живу.

Так вот. В нашу детскую поликлинику пожаловала мама с ребенком. Она заключила декларацию с врачом не видя врача, через регистратуру. Заключила для того, чтобы делать прививки. Это я прочитала из ее поста и комментариев. Доктор эта русскоговорящая. Это - Людмила Гуркевич. Человек проработавший в нашей поликлинике не один десяток лет и который давно на пенсии. Говорят, она имеет своеобразный характер. Но доработайте на ее месте с [#яжематерями](#) до пенсии и тогда поговорим о характере. Она была еще моим участковым врачом, потом врачом моего, уже сейчас взрослого сына. Ничего не могу сказать плохого ни о характере, ни об профессионализме (на то время).

Мама пришла сделать прививку. Доктор разговаривал на русском. Даме не понравилось и она стала говорить с доктором на английском, на венгерском - вот такой изоциренный троллинг...Потом дама подала жалобу на 15-45. Потом ей перезвонили. Спросили, что не так сделал доктор. А доктор разговаривал с

ней - "невідомою мені мовою".....Следом полетела жалоба на руководство больницы - без должного уважения отнесли к ее жалобе. Потом , когда Гуркевич была уже на больничном, последовала еще жалоба, от человека, который не заключал декларации с этим врачом, наверное от соратника мамочки, мол врач продолжает принимать на "невідомою мені мовою"....Врач болеет, но продолжает.....

У меня вопрос, а чего вы людишечки добиваетесь??? Чтобы врач уволилась, как вы требуете в своих жалобах? У нас очередь из педиатров на трудоустройство? Врач совершила непростительную врачебную ошибку или просто работает так, как ее научили в институте почти 50 лет назад???? Это не патриотизм....это идиотизм и разжигание ненависти.....

"Собрание трудового коллектива рассмотрело вопиющий поступок коллеги. Трудовой коллектив постановил - расстрелять..." Я бы так, и только так ответила на жалобу, будь я на месте руководства больницы.....» [49].

Цікаво, що цей допис набрав близько 1000 коментарів від інших користувачів. Реакції були різними. Хтось погодився з автором і також вважає, що немає значення, якою мовою спілкуватись, і про що написали в коментарях:

«А для мене головне, щоб лікар допоміг моїй дитині! І на якій мові вона говорить мені....Ну крім монгольської».

«Реально достали.. Язык не решает содержания человека. Знаю редких уродов, которые разговаривают на исключительном украинском, и знаю очень хороших людей, которые общаются только на русском языке. В Канаде, не смотря на то, что всего один штат франкоговорящий, надписи везде на двух языках. А у нас язык воздвигли на пьедестал, будто кроме него у нас проблем нет! Проблема не в том, кто на каком языке разговаривает, а в том, что у большинства чувство собственной важности зашкаливает, а всему виной гигантские комплексы. Будьте добрее и засуньте гордыню куда подальше. Карма штука такая..»

«Маразм и идеотизм !!- где были эти псевдопатриоты раньше когда нас учили русскому языку как основному? Я патриот своей родины, хоть она и уродина,- эти слова сейчас про наш народ!».

«Це вже маячня!!! А раньше всех устраивало на русском и в Киеве когда то даже позорно было говорить на украинском языке, тебя считали сразу лохом сельским. А сейчас прям патриоты стали... А где же вы раньше были!!!» [49].

Інші ж користувачі були обурені, вважаючи, що потрібно спілкуватися українською мовою і у відповідь залишили коментарі:

«Русскоговорящий житель на территории Украины ... Це наслідок політики тотальної русифікації, розвитку культу меншуватості української мови. але лікарка не права. Власні переконання не потрібно привносити в професійну сферу. Спеціаліст з таким стажем, життєвим досвідом має вміти знаходити спільну мову, або язык, із людьми.»

«Одна разумна людина сказала, що жити в країні і розмовляти чужою мовою, може тільки гість або окупант...» [49].

За останній період у соцмережах великою популярністю користуються флеш-моби. Так, у День української писемності та мови 9 листопада 2021 редактори інформаційного ресурсу **Strichka.UA** запустили флеш-моб, у якому заохочували користувачів мережі «Фейсбук» записати відеодекламування вірша про мову та завантажити у свої соцмережі з хештегами [#читаюукраїнською](#) [#мова_наша_сила](#)

Це ще один приклад того, що користувачі мережі «Фейсбук» прагнуть поширювати україномовний контент та розуміють важливість спілкування українською мовою у соцмережах.

Також хочу зазначити, що з метою поширення української мови у мережі «Фейсбук» часто користувачі організовують своєрідні акції. Так, 24 липня 2021 року користувач під ім'ям Леся Маланюк організувала акцію «Українізуй себе та своє ім'я» і написала допис :

«За місяць ми святкуватимемо 30-ту річницю Незалежності. З цієї нагоди в Україні відбувається акція під назвою "Українізуй себе та своє ім'я", яка триватиме 30 днів, тобто з 24-го липня і до 24-го серпня.

Умови акції такі

ЩОБ УКРАЇНІЗУВАТИ СЕБЕ, ВАМ НЕОБХІДНО:

1. Перейти або хоча б почати переходити на українську мову спілкування.

Якщо ви вже це зробили, то розмовляти українською завжди і всюди.

2. Припинити читати, слухати, переглядати московомовний контент.

3. Зробити ревізію сайтів, сторінок, ютуб - каналів, які ви вподобали чи на які підписалися, та "розподобати" їх.

4. У соцмережах коментувати лише українською мовою.

5. Не поширювати статті чи дописи інших користувачів, які написані мовою країни-колонізатора.

ЩОБ УКРАЇНІЗУВАТИ СВОЄ ІМ'Я, ВАМ НЕОБХІДНО:

1. Зайти в налаштування вашого пристрою та відкоригувати написання вашого імені та прізвища українською мовою.

2. Якщо вам не вдається зробити це самотужки, ви:

2.1. Просите про це дітей (внуків),

2.2. Когось із знайомих (сусідів, колег по роботі тощо),

2.3. Ідете в майстерню з ремонту та обслуговування мобільних телефонів чи комп'ютерної техніки,

2.4. Викликаєте комп'ютерного майстера додому.

Отже, не зволікаймо, час пішов. Станьмо нарешті українцями, незалежними від русского міра, творімо свій український світ та зробімо нашу Незалежність від окупанта справжньою.

Допис потребує максимального поширення» [49].

Користувачі підтримали авторку своїми коментарями:

«Ми давно вже українці, а ті для яких ви пишете навряд українці, як вони соромляться рідного...» [49].

Цікаво, що на такий коментар сама авторка Леся Маланюк відреагувала: *«Це і для вас пишеться теж. Ось за ким ви стежите і що читаєте та переглядаєте: "мамахохотала", "империя смеха", "психология любви". Суцільний рускій мір»* [49].

Зараз ми спостерігаємо наступ на українську мову – і якраз в Інтернеті, в соцмережах формується свідоме українське середовище. Хоча про повноцінне функціонування української мови у мережі «Фейсбук» говорити ще рано, проте я бачу низку позитивних моментів, оскільки україномовний сегмент добре представлений, він розвивається. Але, звісно, його треба ще більше поширювати. Якщо ще кілька років тому на просторах мережі «Фейсбук» було незвично читати дописи українською мовою, то зараз усе більше і більше українців надають їй перевагу.

2.3. Використання української мови публічними особами в мережі «Фейсбук»

Блогери, інфлюенсери, публічні особи, лідери думок – хай як би ми називали цих людей, все одно ми говоримо про тих, хто навколо своєї особистості збирає аудиторію, якій вони цікаві і на яку вони можуть повпливати. Їх спілкування теж впливає на читачів. Тому «моду» на мову спілкування в мережі задають далеко не письменники й поети, а люди (якщо йдеться про реальних користувачів, а не фейкові особи) з великою кількістю лайків, підписників і т. д.

Тому дуже важливо, щоб публічні люди популяризували українську мову на власному прикладі. Не просто захищали, а створювали україномовний контент, наповнювали простір навколо себе українською мовою!

Щоб відстежити, якій мові надають перевагу публічні особи в мережі «Фейсбук», я вирішила проаналізувати сторінки людей, які користуються великою популярністю, читачами яких є велика аудиторія українців.

Для аналізу мови в соціальній мережі «Фейсбук» було обрано сторінки трьох найпопулярніших публічних людей, хто найбільше впливає на українську

молодь за дослідженням IREX [53] та також обрала тих користувачів, які у своїх дописах писали про мовне питання. Звернемо увагу на те, якою мовою вони ведуть свої сторінки, який контент вони поширюють, якою мовою спілкуються їхні читачі.

Перше місце серед українських публічних людей у соціальній мережі «Фейсбук» посідає колишня міністерка охорони здоров'я України **Уляна Супрун** (аудиторія: 25 519 читачів). Мова дописів тут, зазвичай, українська та англійська, здебільшого на політичну тематику. Проте коментарі від аудиторії під дописами є як українською мовою, так і російською, інколи англійською. В цьому блозі характерне дотримання пунктуації, граматики та орфографії, що дуже важливо.

Один із дописів Уляни Супрун:

« [#womensupportingwomen](#)
[#challengeaccepted](#)

Кожного дня я працюю з командою сильних, розумних, спроможних і креативних жінок. Мене дуже надихає їхня сміливість, відкритість та принциповість. Вони також додають мені сил не здаватися й не опускати рук.

Не важливо чи ми в урядових кабінетах, чи в офісах, чи працюємо дистанційно або в декреті - ми кожного дня робимо все, щоби приносити цінність у життя людей навколо.

В Україні ще дуже багато роботи попереду для того, щоб досягти реальної рівності у правах та можливостях для жінок. Цей шлях можливо пройти лише підтримуючи одна одну і не толеруючи зверхність, експлуатацію чи сексизм.

Особливо це стосується молодших поколінь, яким потрібен приклад здорової культури співпраці та взаємодії. Будьмо прикладами одна для одної, перетворюючи цей світ й Україну на краще місце для життя і захищаючи одна одну, коли нас атакують.

Не бійтесь бути собою, і не бійтесь захищати це право жінок навколо. Ми сильні поодиноці і щодня, але разом - ми непереможні.

[#girlspower](#) » [49].

На другому місці у нас журналіста та телеведуча **Яніна Соколова** (аудиторія: 168 157 читачів). Тема дописів в основному теж на політичну тематику. Мова дописів – українська, мова коментарів – російська та українська. Авторка сторінки активно спілкується з аудиторією, цікавиться їхніми думками, запитує читачів та відповідає на їхні запитання. У дописах притримується граматики та пунктуації, хоча інколи не зовсім правильно. Також хочу зауважити, що авторка в деяких дописах може використовувати росіянізми, наприклад:

*«**Кароче** всім українським музикантам, які їздять з концертами в Рашу і платять податки країні агресору- придумала **наказаніє**.*

Забороняємо виступати в Україні.

І в їзд на територію неньки тільки після публічного оприлюднення відео, де вони у такому костюмі стоять біля могили на Червоній Площі і співають гімн України.

Прошу визначатися, тобто голосувати хто

ЗА...👍» [49].

Коментарі до цього допису від читачів переважно українською мовою, подекуди трапляються російською. Велика частина аудиторії відреагувала на допис лише смайликом, хтось доповнив свій коментар GIF-зображенням.

На третьому місці серед найбільш впливових на молодь у мережі «Фейсбук» є шоумен і телеведучий **Сергій Притула** (аудиторія: 933 987). Мова дописів тут українська. Коментарі від читачів здебільшого теж українською мовою. Автор сторінки активно спілкується зі своєю аудиторією, відповідає на коментарі та ставить питання. Особливості блогу: збереження пунктуації, граматики, практично відсутнє використання смайлів та хештехів. Нижче процитую один із дописів Сергія Притули:

«І у 2004 році, і у 2013-2014 українці зробили все можливе, щоб наблизити нашу країну до Європи.

Коли треба було - виходили, стояли, ночували, билися за своє майбутнє. На жаль, не можна сказати те ж саме про владу.

І після 2004, і після 2014 було втрачено чимало можливостей для розвитку країни. Ба, навіть у питанні відновлення справедливості - і там був опір, саботаж та підкилимові ігри.

Попередня владна команда так і не спромоглася покарати винних у розстрілі людей.

Нова команда почала охоче набирати до себе причетних до злочинів проти майданівців.

Поки в МВС працюють ті, хто стріляв по неозброєним людям як у тирі, поки на Банковій сидять люди, які це все виправдовували, поки у парламенті сидять ті, хто намагався запровадити в Україні диктатуру - крапку в цих подіях ставити зарано.

Ця історія ще не закінчена.

Адже Майдан стояв і за справедливість. А її поки що у нас неостаньо» [49].

Також хочу проаналізувати сторінку Олександра Валентиновича Ярмака – відомого реп-виконавця, у якого аудиторія – 87 тисяч читачів. Цікаво, що до березня 2021 року він вів свій акаунт у Фейсбуці російською. У кінці березня він перейшов на українську мову, і всі його дописи з того часу публіковані рідною мовою.

9 листопада в День української писемності та мови Олександр опублікував відео на пісню «Потрібен живим» і написав:

«В яких розвинених країнах світу я не бував, всюди люди дуже цінують свою мову! В минулому році я витратив багато часу, щоб дослідити мовне питання і вирішив, якщо ми хочемо бути справді незалежною, сильною і гордою нацією, ми маємо цінувати своє! Країна вже 8 років рухається в цьому напрямку і цей рух вже, на щастя, не зворотній! Чим швидше всі це зрозуміють, тим швидше відбудуться якісні зміни, коли населення перестане бути частиною чужої культури та економіки, а буде чітко розуміти, чого ми вартуєм! А ми

ахуєнні і не потрібно більше соромитись чи під когось підлаштовуватись! Говоріть рідною, бо це показник Вашої сили та самобутності! Мені самому потрібен був час, щоб це усвідомити. #зднеммовитатимемності» [49].

Такий допис схвилював його читачів і отримав сотні коментарів підтримки та подяк:

«Це таки правда, стільки відомих людей у різних напрямках та сферах, і всі вони Українці з великої букви, аж гордість приймає, нам є на кого рівнятись і Україна найкраща) мало хто це усвідомлює».

«Так, мова - це ідентифікатор нації!

Величезний респект, що Ти перейшов на нашу мову, тепер нею і спілкуєшся, і співаєш! Україномовний Ярмак - це круто, саме після твоєї українізації я і підписався на твою творчість, тепер постійно чекаю на нові хіти в ФБ та ютубі 🇺🇦 Дякую за Твою позицію і якісний україномовний продукт! Так тримати 💪»

«Дякую, Сашко, дуже важливо чути це від Вас ❤️» [49].

Відомий кулінар та суддя проєкту "МастерШеф" Ектор Хіменес-Браво, у якого у Фейсбукі 320 тисяч читачів, у 2020 році заявив, що переходить на українську мову. У своєму дописі шоумен пояснив причини такого рішення та попросив підтримки в шанувальників:

«Відтпер всі мої пости будуть Українською. Впродовж багатьох років я вивчав російську, бо все оточення розмовляло саме цією мовою. Для мене це все одно що китайська.. 😞 Але в душі завжди мріяв вивчити Українську. Тож підтримайте мене будь ласка на цьому нелегкому шляху та виправляйте мої помилки! 🇺🇦💙💛» [60].

Допис швидко поширився на просторах Інтернету, набрав 34 тисяч уподобань та майже 3000 коментарів. Додам, що Ектор родом із Колумбії, який переїхав в Україну.

Читачі відразу ж підтримали телеведучого:

«Дякуємо! Іноземці мають розум вчити мову країни, в якій працюють»

«Дуже раді і поважаємо ваше рішення».

«Ми дуже раді будемо , успіху Вам наш любий Екторе !!!» [49].

Цікаво, що Ектор не дотримався своєї обіцянки і зараз знову почав вести Фейсбук російською мовою. Останній допис українською був 13 липня 2021 року.

Євген Клопотенко – теж активний користувач мережі «Фейсбук», за якою стежать майже 200 тисяч читачів. Він шеф-кухар, кулінарний експерт, співзасновник ресторану «100 років тому вперед». Тому у своїх дописах, зазвичай, пише про кулінарію та ділиться різними рецептами. 9 листопада 2021 року він в одному з дописів прокоментував своє ставлення до української мови:

«Коли у всіх сферах свого життя я перейшов на українську мову, то стикнувся з проблемою. У певних ситуаціях вживав російські слова. Це моя мовна звичка. Типу: но это не точно, такіє дѣла, чотка, такой прикольный. Ці слова є для мене найбільш доречними за емоційним забарвленням. Я пробував їх перекладати, але виходило не ок. Відчував, що губиться якийсь внутрішній сенс. Тупо ділема.

І я просто дозволив собі використовувати ті різні російські слова, де, як мені відчувалося, це доречно. Це позбавило мене мовного ступору. За пів року я, звісно, зрозумів, що розмовляю суржиком. Привіткі. Почав заглиблюватися у це питання і дійшов до того, що, як мені здається, чистої мови майже ніде не існує (і за межами України теж). Всюди є мікси, діалекти і суржики. Мій досвід взаємодії з іншими мовами за кордоном це тільки підтвердив.

І от я дістався найпопулярнішої тези, яку озвучують українці, що не можуть через внутрішні бар'єри перейти на національну. Звучить вона наступним чином: «краще я буду говорити російською мовою, ніж суржиком». Я розумію всю цю жагу до перфекціонізму та страх справити враження глупої людини. Тому провів експеримент: російськомовним людям, що знаходяться навколо мене, я власним прикладом надав змогу розмовляти українською і помилятися без страху бути засуженими. І вони легко перейшли на українську, бо відчували себе комфортно та впевнено.

Я розумію філологів. Але камон. Давайте хоч так почнемо, а потім будемо виправляти. Це не вб'є літературну мову. І як на мене, краще говорити суржиком, ніж повністю іноземною. Ну і наостанок лишаю вам за посиланням у профілі прекрасне відео про суржик: https://youtu.be/AiiWg9_XRT0

Обнімаю-піднімаю. Цьом» [49].

Цей допис набрав великої популярності серед читачів: 6,3 тис уподобань, 344 коментарів та 273 поширень. Реакції читачів були різними, хтось підтримав автора, інші ж вважають, що суржик – це та сама російська мова. Проте хочу зазначити, що майже всі читачі висловлюють свою думку українською мовою:

«Тут ситуація така, що нам багато десятиліть (і зараз теж) впарюють, що українська, то сільська мова. Мовою спілкується набагато більше людей ніж здається. Але чомусь, як тільки приїжджають у трошки більше місто, то переходять на общепанятний. Тому мені так подобається, що у Львові такі ладні інстапаняночки і гламурні парубки розмовляють виключно солов'їною, з тими таки западенськими діалектами. І звучить це дуже смачно 😊. Тому розмовляймо українською, приправляйте діалектами і буде нам щастя 😊.»

«Підтримую.Краще розмовляти мовою з вкарапленнями , ніж повністю іноземною .»

«Так, ніби російськомовні українці ніколи не вживають українських слів і фраз у своїй мові, коли їм потрібне певне забарвлення. Так само вживають)) Тому нема чого стидатися абсолютно)»

«Згоден літературна мова не помре і суржик є,але від суржика до чистої один крок ,а філологи повинні нас підштовхувати до цього» [49].

Проте є і такі публічні люди, які ведуть свої соцмережі російською мовою. Наприклад, Євгеній Мураєв – політик, у якого на сторінці Фейсбук - 129 247 читачів. В одному з дописів він висловив свою позицію стосовно мовного питання:

«Я начну говорить на украинском, когда перестанут преследовать тех, кто говорит на русском. Но я общаюсь на украинском языке, с теми людьми, которые обращаются ко мне на украинском. Это видно и в моих поездках по

стране. Но я не приемлю любую форму насилия. И когда под видом украинизации на самом деле запрещают и поражают в правах миллионы граждан – это не допустимо.

Украинизация – это процесс, в котором государство должно выделять средства на развитие кинематографа на украинском языке, когда есть программы, поддерживающие издательство литературы, и когда телеканалам, создающим украиноязычный контент, дают налоговые льготы либо стимулируют. Но у нас всего этого нет. Обратите внимание, что у нас даже закон об образовании разный для украинского языка, европейских языков и русского. Там разный переходный период.

Да, я считаю, государственным языком должен быть украинский язык. Но всё, что сейчас происходит – это форма надругательства над русскоязычными гражданами Украины. И эта проблема должна быть решена с помощью механизма местных референдумов, которые защитят права всех граждан страны, на каком бы языке они не говорили» [49].

Частина читачів на такий допис відреагували позитивно і погодилися з автором:

«Полностью согласна! Я жительница русскоговорящего региона, училась в русскоязычной школе, в которой на изучение русского и украинского языков и литератур было заложено в программе равное количество уроков в неделю, не то, что сейчас. Кстати, в моём аттестате по русскому языку стоит оценка "4", а по украинскому - "5". В СССР я покупала художественную литературу на украинском языке в свою домашнюю библиотеку - на русском трудно было купить хорошую книгу. В СССР мне было всё равно на каком языке смотреть фильмы, лишь бы кино было стоящее. А теперь, от того, что на нас давят псевдопатриоты, не могу смотреть фильмы и читать книги на украинском языке. Особенно раздражает, когда фильмы, снятые на русском языке, дублированы на украинский или в новостях русскоязычного интервьюируемого дублируют на украинский язык, выставляя наших соотечественников иностранцами. По-моему это, мягко говоря, глупо. В нашей стране, я думаю,

нет людей, которые не понимали бы в равной степени русский и украинский языки. До недавнего времени мы все общались, не обращая внимания, на каком языке говорит собеседник (кстати, в моей семье бабушка говорила на украинском, мама, сестра и я - когда как: в гостях у бабушки - больше на украинском, дома - на русском, папа - только на русском, наши родственники тоже - кто на каком). А теперь мне принципиально не хочется говорить на украинском - не люблю, когда на меня давят, тогда мне подсознательно хочется сделать назло и наоборот. И, предотвращая нападки русофобов, могу с уверенностью сказать, что я прекрасно владею литературным украинским языком и, в отличие от большинства, в том числе журналистов и ведущих теленовостей, не "рахую", а "маю думку" или "вважаю", не "приймаю участь", а "беру участь" и преподаю не в "учбовому закладі", а в "навчальному закладі". И этот список можно продолжать бесконечно. Вы послушайте только как изуродован прекрасный украинский язык нашими русскоговорящими политиками и другими публичными людьми, которые, угождая, говорят, как им кажется, на украинском языке. Я просто, извините за грубость, задолбалась для своих родных исправлять русизмы, звучащие с экрана телевизора. Сейчас дети русскоговорящих регионов, обучающиеся на украинском языке, не знают не русской, ни украинской грамоты. Обучаются как за границей: на уроке говорят на безграмотном украинском, в быту - на безграмотном русском. Поэтому я солидарна с вами, Евгений и цитируя вас скажу: " Я начну говорить на украинском, когда перестанут преследовать тех, кто говорит на русском".»

«Я раньше очень любила украинскую речь, общалась с друзьями на украинском. Закончила училище и институт на украинском языке. Но, после того, как на нём заставляют говорить, мне стало противно. Противно слушать, как мучают язык те, кто все жизнь говорил на русском. Это же издевательство над людьми. Думаю, украинская речь сама зайдёт к нам с новым поколением. И никого не надо будет ломать через колено.»

«Если мне насильно навязывают украинский язык, хоть я его и знаю, я принципиально говорить на нем не буду. И никто меня не заставит» [49].

До повномасштабного російського вторгнення на територію України велика частина читачів вважала, що в Україні має бути 2 державні мови – українська та російська:

«Два государственных языка и только так . Вот так будет здоровый баланс. За такую власть буду голосовать.»

«Полностью согласна. И я такая же. Насилие заставлять не приемлю. И считаю должно быть 2 языка государственных. Если кто то будет со мной не согласен, лучше ничего не пишите. Читать и спорить, а тем более отвечать и не подумую.»

«И все равно русский язык должен быть наравне с украинским» [49].

Цікаво, що один читач написав, що саме російська мова повинна бути державною:

«Государственным языком на Украине должен быть русский» [49].

Судячи з російської манери вживання іменника з прийменником «на Украине» [49], цей користувач не є громадянином нашої країни.

Дехто став на захист української мови і прокоментував:

«Я училась в русских школах ,75 лет говорю на русском языке и никто никогда мне не делал замечаний по этому поводу ,но считаю что язык государственный должен быть один ,украинский ,кому необходимо по роду деятельности пусть изучает это под силу каждому ,при желании»

«За українську мову тисячі патріотів віддали своє життя, може він про це забув, базікало?»

«Наша державна мова - українська!!!! От і розмовляйте нею в установах! А вдома - хоть китайською!!!! І не треба говорити про якесь "притиснение языка"- на цю фігню люди мудрі вже давно не ведуться!» [49].

Важливо те, що після початку повномасштабного російського вторгнення на території України велика кількість російськомовних інтернет-користувачів перейшла на українську мову. Проте поширення такого переходу відбулося не лише завдяки власному переосмисленню мовного питання громадян України. Велика частина українських інфлюенсерів перейшла на українську мову після

того, як 16 липня 2022 року в дію вступив Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», що передбачає забезпечення україномовного інтерфейсу для комп'ютерних програм, сайтів, сторінок юридичних та публічних осіб тощо, зареєстрованих в Україні. За невиконання норм закону передбачено покарання у вигляді штрафу.

2.4 Аналіз виявлених мовних помилок

Соціальні мережі зовсім не спонукають до очищення своєї мови від суржику, жаргону, сленгу тощо. Віртуальне спілкування допускає не тільки нехтування загальноприйнятими етикетними формами (привітання, прощання, слова вдячності, вибачення, тощо), але й вживання мовних помилок.

Найпоширенішими мовними помилками у текстах українських інтернет-користувачів є – лексичні, вживання суржику зокрема.

«Пости ЛИШЕ українською мовою» [49], «у дитсадках та школах діти здебільшого спілкуються між собою на російській мові» [49].

До речі, те, який суржик людина використовує (із вкрапленням російської, польської, угорської чи румунської мови) допомагає визначити регіон, у якому проживає користувач. Проте, якщо з іншими мовними помилками користувачі погоджуються, то суржик давно став загальноприйнятою нормою в мережі і використовується свідомо, не через брак знань, а через популяризацію цього явища.

Українська мова надзвичайно багата й має точне слово для опису будь-якої ситуації чи явища. Проте в соціальних мережах регулярно трапляються тексти, де багаторазово використовуване одне і те ж слово, часом навіть у невласливому для нього значенні.

«Багатьом з нас давно відома проста істина – хворобу краще попередити, ніж згодом активно справлятися з її проявами.» [49].

«суд присудив 10 років тюрми Тетяні Дробот, яка закликала нанести удар по місту» [49].

Також мають місце сплутування паронімів, плеоназми, дослівний переклад іншомовних слів. Часті лексичні помилки свідчать про обмежений словниковий запас дописувача.

*«А тут **мимохіть** я прислухалася, як спілкуються між собою діти»* [49].

*«зважаючи на **ситое советское детство**»* [49].

*«Кароче всім українським музикантам, які їздять з концертами в Рашу і платять податки країні агресору- придумала **наказаніє**»* [49].

*«У багатьох в телефонній книжці є номер колишнього друга, або **колеги по роботі**»* [49].

Нерідко можна натрапити на грубі стилістичні помилки. Для людей у соцмережах прийнятними є використання суржику, жаргонізмів, діалектизмів, просторічних слів, сленгових слів навіть в офіційних заявах публічних осіб.

«Кароче всім українським музикантам, які їздять з концертами в Рашу і платять податки країні агресору- придумала наказаніє» [49].

Правил пунктуації й справді дуже багато, але ще зі шкільних часів кожен знає, яке велике значення вони мають для розуміння письмового тексту. Шкода, що в соціальних мережах швидкість написання тексту важливіша за дотримання правил пунктуації. Рідко можна виявити в соцмережах допис, який не потребував би редагування. Зазвичай інтернет-тексти потребують елементарного: коми перед «що» чи «та» в значенні «але», виділення звертань чи зворотів тощо.

*«успіху вам **наш любий Екторе**»* [49].

«Перейшовши на посилання яке вказане, знайти район, Валодькова Дівця та вулицю дізнаєтесь до якої групи Вас віднесено»

Досліджуючи українську мову в соціальній мережі Фейсбук, відзначили також низький рівень орфографічної грамотності користувачів. Найпроблемнішими орфограмами є написання складних слів, власних назв та слів іншомовного походження.

*«Підскажіть **будьласка** на рахунок проїзду для біженців»* [49].

«Віниця!!» [60].

«Іміграція в США» [49].

Морфологічні помилки теж досить поширене явище в інтернеті. Неправильне відмінювання іменників та творення ступенів порівняння прикметників, помилки у кличному відмінку або їхня відсутність, майже повне ігнорування фемінітивів та неправильне визначення роду іменників.

*«Ти мій **самий найкращий і найрідніший**»* [49].

*«**вона** наш **найкращий** **порадник**»* [49].

*«**Віталіє** **Анатолієвичу!** Вітаю зі **святом!**»* [49].

*«**ЦЯ ШАМПУНЬ САМЕ ДЛЯ ТЕБЕ**»* [49].

Оскільки головною перевагою віртуального спілкування є лаконічність та економія часу, то інтернет-користувачі намагаються ділитися своїми думками, пишучи короткими простими реченнями. У цьому є позитив, бо майже неможливо знайти таку синтаксичну помилку, як порушення порядку слів у реченні.

Норми спілкування в інтернеті відрізняються від норм сучасної української літературної мови, що впливає на різке зниження рівня грамотності українців. Відсутність будь-яких мовних правил та цензури негативно впливають не лише на мовлення, а й на етикет. З часом така манера спілкування стає звичною і переходить у справжнє життя також.

Висновки до розділу 2

Отже, все більше українських користувачів мережі «Фейсбук» усвідомлюють те, що потрібно поширювати саме україномовний контент.

Велика частка людей переходить з російської мови на українську. Вони впевнені, що:

- Патріотизм починається з мови;
- Мова – основна ознака національності;
- Російська мова – мова агресора;
- Якщо ми хочемо бути незалежною і гордою нацією, ми маємо цінувати свою мову і спілкуватись нею;

Проте є користувачі, які й досі вважають, що немає значення, якою мовою спілкуватись: чи то російською, чи українською.

Варто зазначити, що спілкування у соціальних мережах відображає мовлення користувачів у реальному житті. Завдяки письмовій фіксації такого мовлення ми можемо зрозуміти реальні масштаби проблеми володіння літературною мовою громадян нашої країни. Важливим є й те, що популяризація спілкування у соціальних мережах усе більше наголошує нам на комфорті спрощеного мовлення (нехтування етикетних формул, вживання суржику та просторіччя, велика кількість пунктуаційних та орфографічних помилок тощо), що неодмінно призведе до неграмотності.

На жаль, користувачі Інтернету в наш час не розуміють того, що мережа – це чудовий спосіб підвищити рівень грамотності, оскільки можна декілька разів перевірити своє мовлення перед тим, як його побачать інші. Натомість користувачі соцмереж «забруднюють» його, припускаючись у своїх повідомленнях різних граматичних, пунктуаційних, лексичних та орфографічних помилок, вживають суржики та русизми. Така манера

спілкування викликає звикання, оскільки це швидше та легше, ніж декілька разів перевірити свій текст на дотримання усіх літературних норм.

РОЗДІЛ 3

Використання соціальних мереж при вивченні української мови і літератури в ЗЗСО

3.1. Інформаційні технології в житті школярів

Ера новітніх технологій, у якій ми живемо, спонукає до науково-технічного розвитку працівників різних сфер. Сучасній людині уже давно важко уявити себе без цифрових носіїв інформації (мобільний телефон, комп'ютер, планшет, електронна книга, розумний годинник, телевізор, фотоапарат, відеокамера тощо) та інтернету.

Великий потік інформації, різноманітність та мобільність надають перевагу інформаційним технологіям над фізичними друкописами. Розміщений у навчальному підручнику матеріал надто одноманітний для того, щоб зацікавити та втримати увагу великої кількості сучасних учнів.

Не зважаючи на те, що користування мобільними пристроями та інтернетом не рекомендоване для осіб, які не досягли чотирнадцятирічного віку, учні початкової школи є їхніми впевненими користувачами. Неможливо уявити сучасного підлітка (десять-сімнадцять років) без смартфона в руках. У середній школі трапляються непоодинокі випадки, коли смартфон чи планшет замінили друковані підручники, бо всі вони вміщаються в одному цифровому пристрої. У цьому є свої плюси, оскільки школярам не потрібно кожного дня носити у портфелі десятки важких книжок, що в майбутньому може негативно позначитися на фізичному здоров'ї. Проте проконтролювати, чим саме учень займається у своєму гаджеті, дуже важко, бо сучасний смартфон, окрім функції підручника, несе в собі безліч інших можливостей: ігри, соціальні мережі тощо.

Для того, щоб втримати увагу великої аудиторії, важливо постійно урізноманітнювати навчальний процес, розвиватися відповідно до вимог часу. Багато вчителів не змінюють свої навчальні конспекти десятки років, але учні, їх

вподобання та стиль життя змінюються і те, чим можна було зацікавити декілька років тому, сьогодні не працює взагалі.

Соціальні мережі з кожним роком набувають усе більшої популярності серед людей різного віку. Сьогодні віртуальне життя стало невід’ємною частиною життя сучасного підлітка. Ми провели опитування серед учнів Червоноградської гімназії №4 Львівської області. Опитано 52 учня, серед яких 23 дівчат і 29 хлопців віком від 10 до 14 років. За результатами опитування виявлено, що 100% (52 учня) опитаних користуються інтернетом. У соціальних мережах зареєстровані 96,15% (50 учнів), з них 96% (48 учнів) – користувачі декількох соціальних мереж, решту – 4% (2 учнів) мають особисті профілі лише в одній соцмережі.

Назва соціальної мережі	Кількісний показник	Відсотковий показник
<i>Facebook</i>	36	72%
<i>Instagram</i>	35	70%
<i>Twitter</i>	9	18%
<i>Telegram</i>	32	64%
<i>Viber</i>	50	100%
<i>WhatsApp</i>	3	6%
<i>TikTok</i>	44	88%
<i>Like</i>	11	22%

Учні середньої школи активно користуються соціальними мережами, а їхні функції дозволяють користування не лише задля спілкування чи ігор. Одну із найпопулярніших серед підлітків соцмережу Facebook, вважаємо, можна продуктивно використати для вивчення української мови та літератури в школі.

3.2 Використання соціальних мереж на уроках української мови та літератури в школі (на основі аналізу навчальної програми)

За основу візьмемо навчальну програму з української мови (5-9 клас, рівень стандарту) для загальноосвітніх навчальних закладів, що затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та календарно-тематичне планування на 2022-2023 навчальний рік, розроблене науково-методичним журналом «Дивослово».

Соціальні мережі, як спосіб вивчення української мови та літератури в школі, можна використати майже на кожному уроці. На уроках мовленнєвого розвитку у 5-11 класах соцмережі можуть слугувати платформою для створення домашніх завдань, виконання яких передбачає поповнення інтернету дописами, написаними з дотриманням усіх норм сучасної української мови. Орієнтовні теми: «Есей про красу й милозвучність української мови» [36] (5 клас), «Оголошення для розміщення на шкільному вебсайті (сторінці у соцмережі) про очікувану подію» [36] (6 клас), «Складання анотації на книжку з використанням прислівників» [36] (7 клас), «Інтерв'ю в публіцистичному стилі» [36] (8 клас), «Коротке повідомлення в публіцистичному стилі на морально-етичну або суспільну тему» [36] (9 клас), «Електронний лист. Смс-повідомлення» [36] (10 клас), «Особливості складання повідомлення на електронному носії» [36] (11 клас). Такий вид завдань допоможе урізноманітнити процес вивчення української мови, розвинути техніку комп'ютерного друку, а також дасть змогу поділитися своїми думками із однокласниками та друзями. Багато сучасних професій потребують спеціалістів із високою технікою комп'ютерного друку, що за важливістю давно уже не поступається техніці читання чи каліграфії.

Кожен початок навчального року у 5-11 класах передбачає декілька вступних уроків, на яких передбачено з'ясування значення мови в житті людини, повторення літературних норм української мови, відомостей про мовлення та текст, а також історії державної мови. На цих уроках теж доцільним буде використання Facebook. *Пропоновані вправи:* опрацювання інформації про мову

та мовлення у спільноті школи / міста; складання допису на мовну тему; редагування запропонованих текстів; опрацювання власної фейсбук-стрічки на знаходження мовних помилок; опрацювання дописів своїх однокласників та аналіз мовних помилок у них; поширення допису про важливість/історію української мови.

У п'ятому класі учні вивчають лексикологію: знайомляться із текстом та його будовою, тлумачним словником, типами мовлення, групами слів за значеннями (синонімами, антонімами, паронімами, омонімами). Під час вивчення цих тем можна використовувати соцмережі. Пропоновані вправи: створити допис на запропоновану тему («Краса українських гір», «Україна очима майбутнього», «Друг пізнається в біді» тощо), дотримуючись усіх вимог побудови тексту; поширити допис у власних соцмережах на довільну тему, використовуючи синоніми / антоніми / пароніми / омоніми. Під час опрацювання тем із синтаксису і пунктуації учні вивчають відмінності між словом, словосполученням та реченням, освоюють головні правила пунктуації (кома між однорідними членами речення, при звертаннях, при вставних словах, між частинами складного речення; тире при узагальнювальних словах), навчаються складати діалоги та дізнаються, що таке пряма мова. Пропоновані вправи: складання допису з використанням однорідних членів речень/звертань/вставних слів; поширення допису-діалогу; редагування запропонованих дописів. Також під час вивчення цього розділу пропонується тема «Складання інформаційного повідомлення до шкільного вебсайта (сторінки у соціальній мережі) про цікавий випадок із життя класу (з використанням складних слів і словосполучень)» [36].

У шостому класі більш поглиблено вивчають лексикологію. Програмою передбачено «Редагування речень (текстів), у яких допущено лексичні та граматичні помилки» [36]. *Пропоновані вправи:* Перевірка дописів у мережі Фейсбук на наявність лексичних/граматичних помилок; редагування дописів із лексичними/граматичними помилками.

У сьомому класі закріплюють знання зі стилістики та приділяють окрему увагу публіцистичному стилю. Фейсбук може стати платформою для публікації

текстів учнів у публіцистичному стилі. Основу навчальної програми з української мови для семикласників складає вивчення морфології. Під час роботи над темами цього розділу соціальні мережі можна використовувати для поширення дописів з використанням частин мови. *Пропоновані вправи:* поширити допис на довільну тему з використанням дієслівних форм на -но, -то / часток -бо, -но, -то, -таки / вигуків.

У восьмому класі Фейсбук можна використати під час вивчення пунктуації. Оскільки соціальні мережі не мають чітко виражених мовних правил, а користувачі, через бажання заощадити час, забувають про розділові знаки – текстів, які потребують редагування, тут достатньо. *Пропоновані вправи:* знайти пунктуаційні помилки у запропонованих текстах; виправити пунктуаційні помилки в тексті, опублікованому однокласником / однокласницею, та надіслати свій варіант автору. Такі види завдань можуть допомогти засвоїти нові знання не тільки редакторів, а й авторів допису. Також другу вправу можна продовжити, аналізуючи допущені автором помилки.

У дев'ятому класі вивчають пряму й непряму мову. Під час вивчення цієї теми можна використати соціальні мережі в особистому спілкуванні двох або більше учнів. *Пропонована вправа:* об'єднатися у невеликі групи (3-4 особи) та створити віртуальний чат у Фейсбук-месенджері, де учні зможуть обговорювати спільно переглянутий напередодні фільм, використовуючи цитати та непряму мову. Також під час вивчення складного речення учні можуть знаходити в дописах інших користувачів складні речення. *Пропонована вправа:* знайти в останньому дописі Сергія Притули складносурядне / складнопідрядне / з різними видами зв'язку речення.

Десяті та одинадцяті класи поділяються на профільний (4 години на тиждень) та рівень стандарту (2 години на тиждень). Рівень стандарту в десятому та одинадцятому класах передбачає вивчення мовленнєвих норм. *Пропоновані вправи:* перевірити 10 останніх дописів відомої людини на наявність порушення орфоепічної / лексичної / морфологічної норми. Також програма передбачає 6 уроків для практичної риторики, на яких учні можуть навчитися правильно

відповідати на запитання у суперечках та вести дискусію. Пропоновані вправи: створити допис дискусійного характеру, даючи учням написати свої думки в коментарях. У десятому та одинадцятому класах профільного рівня вивчають українську мову в розвитку, в часі (історія розвитку від формування до сучасності). Одна із перших тем – це «Мова як знакова система і суспільне явище. Мова і держава. Українське законодавство про мову. Мовна ситуація в державі. Мовні обов'язки громадян. «Мовний суржик», його причини. Проблеми екології української мови» [36]. Під час вивчення цієї теми можна використовувати соцмережі. *Пропоновані вправи:* редагувати тексти із суржилом; опрацювати патріотичні тексти в мережі та колективно обговорити прочитане; створити допис із закликом до вдосконалення рідної мови; поділитися із друзями в соцмережі цікавими відомостями про українську мову. Під час вивчення лексикології учні можуть виконувати *пропоновані вправи:* написати допис на морально-етичну тему, використовуючи синоніми / антоніми / пароніми / омоніми; створити допис із закликом до збереження екології, вживаючи слова іншомовного походження; знайти на просторах соціальної мережі Фейсбук допис, у якому використані архаїзми / історизми / екзотизми / пуризми / молодіжний сленг; проаналізувати усне мовлення у відеоісторіях користувачів Фейсбуку різних регіонів України (порівняти усне мовлення жителів Львівської та Чернівецької областей тощо), виписати діалектизми. Також соціальні мережі можна використати під час вивчення розділу фразеології. *Пропоновані вправи:* визначити стиль тексту, аналізованого допису; перевірити запропоновані учителем тексти на наявність стилістичних помилок.

Вивчення української літератури також можливе із залученням соціальних мереж. Оскільки сучасні автори, твори яких передбачені шкільною програмою (Зірка Мензатюк, Галина Малик, Галина Пагутяк, Юрій Андрухович, Сергій Жадан, Марія Матіос, Юрій Іздрик, Оксана Забужко та інші) активно користуються соцмережами – можна послуговуватися їхніми профілями в мережі для вивчення біографії та кращого розуміння кожного митця, аналізуючи дописи, які вони публікують та поширюють. Деякі із творів можна знайти в

соціальних мережах у вигляді аудіо- чи відеофайлу. Також більшість письменників мають спільноти для поціновувачів своєї творчості, де можна поділитися враженнями від твору чи отримати відповіді на запитання, які залишилися після прочитання.

3.3 План-конспект уроку з української мови з використанням соціальних мереж

Клас 9.

Тема. Вимоги до мовлення. Мовленнєва ситуація. Особливості орієнтування в ситуації спілкування в інтернет-просторі, зокрема в соцмережах. Уникання небажаного й небезпечного спілкування, протистояння маніпулятивним впливам.

Мета:

навчальна – повторити норми сучасної української літературної мови; обговорити типи та стилі мовлення; розглянути особливості спілкування в інтернеті; поглибити знання з інтернет-безпеки;

розвивальна – розвивати українську літературну мову; логічне та критичне мислення; відчуття маніпуляції та тиску в соціальних мережах;

виховна – виховувати любов до української мови, патріотизм, вміння відстоювати свою думку.

Тип уроку. Урок розвитку комунікативних умінь та навичок.

Обладнання. Підручник, комп'ютер, інтернет, проектор, інтерактивна дошка, бланки з тестуванням.

Очікувані результати.

Після уроку учні зможуть:

назвати вимоги до мовлення;

аналізувати наміри співрозмовника за манерою його письмового мовлення;

усвідомити важливість знань безпеки в інтернеті;

висловити власну думку, не створюючи конфліктну ситуацію.

Випереджувальне завдання.

Написати допис про одну із інтернет-небезпек (кібербулінг, фітинг, спам, клікфорд, тролінг) у Фейсбук-спільноті класу та опрацювати тексти, опубліковані однокласниками.

Перебіг уроку

I. Організаційний момент.

1. Привітання з учнями.
2. Перевірка присутніх.
3. Оголошення теми та мети уроку.

II. Мотивація навчальної діяльності.

Вступне слово

Сьогодні ми працюватимемо із соціальними мережами. Вам здається, що ви досконало ними володієте, але чи задумувалися ви хоча б раз, пишучи повідомлення другові, скільки помилок у вашому листі? Чи відповідає, опублікований вами текст, нормам сучасної української літературної мови? Чи знали ви, що культура спілкування в інтернеті може свідчити про рівень виховання та соціального статусу дописувача? Насправді грамотність в інтернеті не менш важлива, ніж у контрольному творі з української мови.

Коротке опитування

Перш ніж ми перейдемо до опрацювання матеріалу уроку, я хочу дізнатися, хто з вас користується соціальними мережами. Підніміть, будь ласка, руку.

Сподіваюся, що сьогоднішній урок буде для вас цікавим та пізнавальним.

IV. Актуалізація опорних знань

1. «Знаю – Хочу дізнатися – Дізнався(лася)»

На ваших партах лежать порожні таблички «Знаю – Хочу дізнатися – Дізнався(лася)». У першу колонку «Знаю» запишіть, будь ласка, відомі вам вимоги до мовлення. У другій колонці «Хочу дізнатися» напишіть свої запитання, відповіді на які ви очікуєте почути на сьогоднішньому уроці. Третю колонку «Дізнався(лася)» заповнюйте під час уроку, отримавши нові знання.

(Учні 5 хвилин заповнюють 1-2 колонки таблиці. Після цього ведеться колективне заповнення першої колонки такої ж таблички, висвітленої на мультимедійній дошці за допомогою комп'ютера та проєктора).

2. «Мозковий штурм»

Давайте пригадаємо з вами норми сучасної української мови, типи та стилі мовлення. Пропоную «Мозковий штурм». Записувати ваші відповіді на дошці запрошую (назвати прізвище та ім'я учня).

- Які мовні норми ви знаєте?
- Назвіть стилі мовлення та їх особливості.
- Мовлення буває 3 типів. Назвіть їх.

V. Сприймання й усвідомлення учнями нового матеріалу

Чи знаєте ви, що таке мовленнєва ситуація?

Дамо визначення цьому поняттю.

«Мовленнєва ситуація — сукупність чинників, що впливають на особливості мовленнєвої поведінки комунікантів; конкретні обставини, за яких відбувається спілкування» [20].

Уявімо собі ситуацію:

Ви їдете в купейному вагоні потяга. Окрім вас у купе ще 3 людей. Ви хочете зачинити двері, бо через відчинене вікно сильний протяг заважає вам заснути. Ви можете просто мовчки закрити двері, але чи буде це етично у ставленні до інших пасажирів цього ж купе? Для того, щоб не видатися невихованим та пихатим, ви запитуєте своїх сусідів, чи можете зачинити двері. Виникає мовленнєва ситуація. Отже, із немовленнєвої ситуації ви створили мовленнєву. У мовленнєвій ситуації важливими є низка чинників: причина виникнення мовленнєвої ситуації; стосунки між учасниками мовленнєвої ситуації; тема розмови; настрій учасників мовленнєвої ситуації; їхні наміри тощо.

Ви вже знаєте, що мовлення буває усним та писемним. У соціальних мережах ви використовуєте писемне мовлення. Тобто, спілкуючись в інтернеті, ви також є учасником мовленнєвої ситуації.

2. Редагування тексту.

Переглянемо декілька Фейсбук-дописів. Перевіримо їх на наявність помилок, проаналізуємо мовлення та намагатимемося визначити професію дописувача.

Добрий день, чи була в когось така ситуація, що поломалася машина на автостраді і я лишив її дорозі а на другий день вже її не було. Де її могли забрати, кудя потрібно звертатися?

😱👍😱 20

17 коментарів

Українці в Нідерландах (Oekraïners in Nederland)

...

Natalie Photogallery · 21 год · 🌐

Підскажіть будьласка на рахунок проїзду для біженців)

Тут з цим достатньо дорого

Чула що при оформленні дають якийсь проїзний , можна детальніше, що за нього треба платити на які види транспорту?

Можливо підскажнте ціни з Лейдена до Амстердаму?

Друзі підскажіть будьласка яким способом ще можна зробити довіреність на дитину, якщо в посольстві онлайн записатись неможливо, може хтось робив іншим способом, дуже потрібно.

Дякую за ваші поради! 🙏

НЕ ЗАСМІЧУЙТЕ РІДНУ МОВУ АНГЛІЦИЗМАМИ!!!

Кілька хвилин тому ведучий радіотелемарафону звернувся до Львівського міського голови Андрія Садового з питанням про шелтери. На що той, відповідаючи, використав українське слово "прихисток". Далі ведучий ставить нове питання про блекаут...

Слухаючи щодня радіотеленовини, не можу спокійно реагувати на знущальне, принизливе ставлення працівників ЗМІ до мови українського народу. Вони ніби змагаються, хто більше засмітить нашу мову англіцизмами (запозичення слів із англійської мови). Вони щоденно штампували слово "хаб". Наче в українській мові немає потрібних відповідників...

Усі тексти написані в одній соціальній мережі, але різними людьми. Чи є різниця між першими трьома дописами та останнім?

(відповіді учнів)

Сподіваюся, що тепер ви розумієте наскільки важливо розвивати та вдосконалювати свою українську мову та як багато про людину може розповісти її манера та рівень мовлення.

2. Робота в групах.

Спілкування в інтернеті може бути небезпечним. Кібербулінг, фітинг, спам, клікфорд, тролінг – те, що може завдати удару вашому моральному та психологічному станам.

Минулого уроку ви отримали випереджувальне завдання: написати допис про одну із інтернет-небезпек у Фейсбук-спільноті вашого класу та опрацювати тексти, опубліковані вашими однокласниками.

Пропоную об'єднатися в 5 груп: 1 група – ті, хто досліджував кібербулінг, 2 група – фітинг, 3 група – спам, 4 група – клікфорд, 5 група – тролінг. Кожна група моделює ситуацію з використанням своєї інтернет-небезпеки та передає завдання одній із команд суперника: сформулювати поради для уникнення небезпеки в цій ситуації та окреслити наслідки нехтування цими порадами.

Наприклад 4 група моделює ситуацію, де потрібно уникнути клікфорду і передає завдання групі під номером 1. Ситуація: Оленка знає, що, повернувшись зі школи, вона повинна зробити домашнє завдання перш ніж включити комп'ютер чи взяти в руки смартфон. Проте дівчинка проігнорувала батьківські правила і вирішила спочатку перевірити соціальні мережі. Серед непрочитаних повідомлень вона побачила одне, яке її зацікавило. Це було повідомлення від імені її найкращої подруги, але профіль виявився новим. Повідомлення: «Привіт, Оленко. Мій попередній профіль заблокували і я створила новий. Знайшла класний сайт, де можна подивитися наші улюблені серіали безкоштовно...» і покликання на цей сайт. 4 група повинна сформулювати, що може трапитися, якщо Оленка перейде за покликанням та як дівчинка може уникнути небезпеки.

VI. Систематизація й узагальнення знань, умінь і навичок.

Повернімося до табличок «Знаю – Хочу дізнатися – Дізнався(лася)». Заповніть, будь ласка, третю колонку таблички та залиште на своїх партах. Після уроку я їх заберу, опрацюю та опублікую допис у Фейсбук-спільноті вашого класу з відповідями на всі запитання, які ви писали в другій колонці, «Хочу дізнатися».

VII. Рефлексія.

1. Самооцінювання.

Заповніть, будь ласка, картки самооцінювання.

2. Оцінювання учнів учителем.

VIII. Домашнє завдання.

Розгорніть свої щоденники та запишіть домашнє завдання.

1. Скласти словник інтернет-термінів, які ви вживаєте щоденно.

2. Опрацювати урок від Міністерства освіти і науки України «Моя приватність» <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pozashkilna/protydia-torgivli-luydmy/2021/10/19/Pryvatnist.9-11.pdf>

Висновки до розділу 3

Отож, ера новітніх технологій вплинула на всі сфери людської діяльності. Цифрові технології посіли чільне місце в житті кожної сучасної людини. Юне покоління не уявляє свого життя без новітніх гаджетів та проводить у них багато часу. Інтернет поступово заміняє бібліотеки, а цифрові носії – фізичні книжки.

Кількість нових користувачів у соціальних мережах стрімко зростає. Майже кожен учень ЗЗСО є власником профілю принаймні в одній соцмережі.

Мова соціальних мереж різниться з літературною. Можливості соцмереж – швидкість та відсутність цензури, протирічать нормам сучасної української літературної мови та не спонукають користувачів до підвищення рівня мовної грамотності.

Використання новітніх технологій на уроках позитивно впливає на інтерес школярів до навчання. Соціальні мережі можуть слугувати джерельною базою при підготовці до уроків української мови та літератури, а також платформою для виконання завдань різних типів.

Учні можуть користуватися соціальною мережею «Фейсбук», вивчаючи українську мову та літературу: редагувати тексти інших користувачів та аналізувати виявлені помилки; поповнювати мережу грамотними текстами, спонукаючи читачів до «очищення» своєї мови; створювати дописи на мовні теми; вивчати інформацію з особистих профілів діячів культури тощо.

Уроки із залученням новітніх технологій урізноманітнюють навчальний процес, що дозволяє тримати увагу великої аудиторії протягом тривалого часу та залучити до навчального процесу більшу кількість зацікавлених учнів.

ВИСНОВКИ

Отже, можна зробити висновок, що соціальні мережі, де здебільшого відбувається спілкування за допомогою писемних текстів, створюють новий спосіб комунікації, який за зовнішнім виглядом нагадує усний різновид розмовного стилю.

Помічено, що на результат діяльності в Інтернеті українськомовних користувачів істотно впливає динаміка іншомовного середовища, що відбивається на характеристиці контенту. Соціальні мережі, де здебільшого відбувається спілкування за допомогою писемних текстів, створюють новий спосіб комунікації, який за зовнішнім виглядом нагадує усний різновид розмовного стилю.

Мова в Інтернет-просторі, зокрема й у соціальній мережі «Фейсбук», спрощується, порушується пунктуація, синтаксис, граматики не грає важливої ролі, посилюється емоційність мови. Соціальні мережі здатні стирати кордони між правильним і неправильним, а тому людина почувається вільно у власних думках.

Обираючи для дослідження соціальну мережу «Фейсбук», я взяла до уваги, як людина пише, якою мовою користується, якій мові більше надає перевагу, наскільки дотримується орфографічних правил.

У дослідженні орієнтувалася на дописи користувачів, у яких писали про ставлення до української мови та на дописи українських публічних людей, стежила за динамікою підписів фотографій та їх стилю, аналізувала їх аудиторію та якою мовою розмовляють і які коментарі залишають. Також було здійснено опитування «Фейсбук» - користувачів, де вони відповідали, якою мовою ведуть свої соцмережі, якій мові надають перевагу тощо.

Проведений моніторинг свідчить, що зараз більшість українців спілкуються та хочуть споживати саме україномовний контент. Можна впевнено сказати, що мовна ситуація в мережі «Фейсбук» за останні роки пішла на

покращення, тому що ми бачимо, як все більше і більше людей надають перевагу україномовному контенту. Все більше і більше людей переходять на українську мову, починають вести соцмережі українською. Проблем ще достатньо, але прогрес колосальний. Значну частину невидимих бар'єрів перейдено.

Позитивним моментом є те, що існують також ті читачі, що не змінюють свою мову взагалі й несуть цю культуру в маси. Вони пишуть розмовною, живою мовою, використовуючи неологізми, слова іншомовного походження. Українська мова в Інтернет-просторі все одно модернізується, вдосконалюється або ж просто змінюється.

Учні ЗЗСО на високому рівні володіють навичками користування цифровими технологіями. Гаджети – невід'ємна частина юного покоління. Інтернет та соціальні мережі можуть слугувати джерельною базою та платформою для вивчення шкільних дисциплін.

Отже, соціальна мережа «Фейсбук» на сьогодні – це унікальний часопростір для обміну інформацією і водночас платформа для міжособистісної комунікації, де можна не лише поширювати українську мову, а й таким чином її вивчати. Вплив цього ресурсу на розвиток сучасної мови очевидний.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрусyak I. B. Англійські неологізми кінця XX століття як складова мовної картини світу: автореф. дис. ... канд. філ. наук: 10.02.2003. Київ, 2003. С. 15.
2. Асмус Н. Асмус Н.Г. Лингвистические особенности виртуального коммуникативного пространства: дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.19 – Челябинск, 2005.
3. Бегерська О. Особливості інтернет-комунікації. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/257026.pdf> (дата звернення: 12.05.2022).
4. Бергельсон М.Б. Мовні аспекти віртуальної комунікації. Вісник МГУ. Лінгвістика і міжкультурна комунікація. 2002. № 1. С. 55–67.
5. Белінська О. Н. Сучасні дослідження віртуальної комунікації: проблеми, гіпотези, результати / О. Н. Белінська, А. М. Жичкина [Електронний ресурс] // Белінська О. Н., Жичкина А. М. Сучасні дослідження віртуальної комунікації: проблеми, гіпотези, результати. Режим доступу: www.psychology.ru/internet (дата звернення: 19.03.2022).
6. Біляєв О. Сучасний урок української мови : навч.-метод. посібник / Олександр Михайлович Біляєв. – К. : Радянська школа, 1981. – 176 с.
7. Богдан М. С. Психологічні особливості спілкування залежних від соціальних мереж / М. С. Богдан, О. В. Горецька // Психологія і соціологія: проблеми практичного застосування. – 2014. – С. 25-29.
8. Боднар Р. В. Соціолект підлітків як субкультура сучасного лінгвосоціуму (на матеріалі англійської мови 90-х років XX – початку XXI століття): автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2007. 20 с.
9. Бойко Ю. П. Розмовно-просторічна лексика чи мовна девіація: лінгво-перекладацький аспекти. . Філологічні студії. Хмельницький, 2021. № 193.

- 10.Вакуленко О. В. Засоби масової інформації як особливий чинник впливу на формування способу життя особистості / О. В. Вакуленко // Соціальний працівник. Вересень, 2005. С. 14-18.
- 11.Вайнола Р. Х. Технологізація соціально-педагогічної роботи: теорія та практика / Р. Х. Вайнола // [навчальний посібник за ред проф. С. О. Сисоєвої]. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – 134 с.
- 12.Вакуліч Т. М. Інтернет-залежність як новий вид адитивної поведінки / Т. М. Вакуліч // [науковий часопис НПУ ім. М. Драгоманова]. Серія №12. Психологія / За ред. Долинської Л. В. – К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2005.– Вип.7(31) – С. 22.
- 13.Гермашева Т.М. Исследование лингвистических и паралингвистических характеристик блог-дискурса//Известия Российского государственного педагогического ун-та им. А.И. Герцена. № 126: Научный журнал. - СПб. 2010. - С. 150 - 156.
- 14.Гнатюк Р. Соціальні мережі: співвідношення позитиву і негативу? / Р. Гнатюк [Електронний ресурс] // Гнатюк Р. Соціальні мережі: співвідношення позитиву і негативу? – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/family/socialni-merezhispivvidnoshennyapozitivu-i-negativu.html> (дата звернення: 02.11.2022).
- 15.Горошко Е.И. Интернет-жанр и функционирование языка в Интернете: попытка рефлексии / Е.И. Горошко // Жанры речи. – Саратов: Наука, 2009. – Вып. 6. – С. 11–127
- 16.Данько Ю. А. Соціальні мережі як форма сучасної комунікації: плюси і мінуси / Ю. А. Данько // Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки. – 2012. – С. 179-184.
- 17.Дзюбіна О.І. Структура, семантика та прагматика сленгових неологізмів соціальних мереж Twitter та Facebook. URL: http://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/05/dis_dzyubina (дата звернення: 13.08.2022).
- 18.Дзюшина-Мельник Н. Я. Сучасний жаргон і сучасне розмовне мовлення: електронний ресурс.

URL:http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8996/Dzyubyshyna_Suchasnyy_zharhon_i_suchasne.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення 06.09.2022).

19. Дослідники виявили, яка мова домінує у соціальних мережах після початку повномасштабного вторгнення [Електронний ресурс] - <https://suspilne.media/262009-doslidniki-viavili-aka-mova-dominue-u-socialnih-merezah-pisla-pocatku-povnomasstabnogo-vtorgnenna/> (Дата звернення: 10.06.2022) .
20. Електронна енциклопедія. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B5%D0%B2%D0%B5_%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F (дата звернення: 17.11.2022).
21. Жовтобрюх М. А. Українська літературна мова. Київ: Наукова думка, 1984. 255 с.
22. Зайцева С.В. Інтернет-спілкування як нова форма міжособистісної комунікації // [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ukrmova.com.ua/zmist-zhurnalu/vipusk-11/internet-spilkuvannyayak-nova-forma-mizhosobistisnoï-komunikacii/> (дата звернення 11.09.2022).
23. Зацний Ю. А., Янков А. В. Інновації у словниковому складі англійської мови початку ХХІ століття: англо-український словник : словник. Вінниця : Нова книга, 2008. 360 с.
24. Золотова Г. Д. Сутність технологічних видів адитивної поведінки дітей / Г. Д. Золотова // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № 13 (272), Ч. IV, 2013. – С.126-130.
25. Огієнко І. Наука про рідномовні обов'язки / Іван Огієнко. – Л., 1995. – 43 с.
26. Остапенко Н. Технологія сучасного уроку з української мови : навч. посібник / Н. М. Остапенко, Т. В. Симоненко, В. М. Руденко. – К. : ВЦ «Академія», 2011. – 248 с.

27. Клярська Г., Тарасенко О. Особливості мови інтернет-спілкування (на прикладі україномовних користувачів) [Електронний ресурс] Режим доступу: http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v32/part_3/16.pdf (дата звернення: 17.06.2022).
28. Коваль А. П. Практична стилістика сучасної української мови. Київ: Вища школа, 1987. № 3 352 с.
29. Коган К. М. Соціальні мережі як елемент нового соціального середовища [Електронний ресурс] / К. М. Коган // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – 2014. – Вип. 16. – С. 61-71. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mnf_2014_16_8 (дата звернення 12.03.2022).
30. Коноплицький С. М. Соціальні аспекти комунікації в мережі Інтернет: феноменологічний аналіз: дис. канд. соціол. наук: 22.00.01 / НАН України; Інститут соціології. Київ, 2006. 154 с
31. Короткий словник молодіжних сленгізмів: електронний ресурс. URL: <https://sites.google.com/site/leksikologiafrazeologia/korotkij-slovnik-molodiznih-slengizmiv-1> (дата звернення 07.09.2022).
32. Кочан І. М. Словник-довідник із методики викладання української мови / І. М. Кочан, Н. М. Захлюпана. – [2-ге вид., виправл. і доповн.]. – Л. : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2005. – 306 с.
33. Кучеренко І. А. Теоретичні і методичні засади сучасного уроку з української мови в основній школі : дис. ...доктора пед. наук : 13.00.02 / Кучеренко Ірина Анатоліївна. – Херсон, 2015. – 560 с.
34. Леонтович О. А. Проблеми віртуального спілкування. Полеміка. 2000. № 7. С. 4.
35. Мельничук І. Просування послуг в соціальних мережах / І. Мельничук // Новини науки XXI століття: Збірник наукових матеріалів XXIV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. – Вінниця, 2018. – Ч.2. – С. 54–57

36. Міністерство освіти і науки України. «Орієнтовне календарно-тематичне планування уроків української мови та літератури на 2022-2023 н.р.». Щомісячний науково-методичний журнал «Дивослово». 2022. Випуск 7-8. С. 1-96.
37. Молофій М. Спілкування в соціальній мережі / М. Молофій // 69-та студентська науково-технічна конференція. Секція «Підприємництва та перспективних технологій»: збірник тез доповідей, 17–21 жовтня 2011 року / Національний університет «Львівська політехніка», Інститут підприємництва та перспективних технологій. – Львів, 2011. – С. 185–186.
38. Мосенкіс Ю. Л. Стан і перспективи дослідження українського молодіжного сленгу. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. С. 100 – 102.
39. Мюррей К. Інтернет-залежність з погляду наративної психології // Гуманітарні дослідження в Інтернеті: [СБ ст.]. Москва, 2000. С. 132-140;
40. Особливості Інтернет-спілкування [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://naub.ua.edu.ua/2012/osoblyvosti-internet-spilkuvannya> (Дата звернення 17.06.2022).
41. Пентилюк М. Мовленнєві помилки та принципи їх класифікації / Марія Іванівна Пентилюк // Українська мова і література в школі. – 2003. – № 5. – С. 26-29.
42. Петрулько О. В. Інтернет як технологія соціалізації дітей та молоді / О. В. Петрулько // Педагогіка і психологія : Вісник АПН України. 2010. № 1 (66). С. 85-95.
43. Пономарів О. Ще раз про мову реклами / Олександр Пономарів // Урок української. – 2003. – № 2. – С. 23–24.
44. Поцулко О. А. Українськомовний комп'ютерний сленг як комунікативна девіація сучасної молоді: електронний ресурс. URL: http://www.tpsjournal.kpu.zp.ua/archive/1_2017/14.pdf (дата звернення 17.10.2022).

45. Синюта О. Роль соціальних мереж у зміні мов [Електронний ресурс] / Синюта О. // International scientific survey journal. – 2018. – Т. 1, № 3. – С. 1-13. – Режим доступу: <http://syniutajournals.com/index.php/ISSJ/article/view/17/15>. (дата звернення: 07.07.2022).
46. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації: підручник. Черкаси: видавництво Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.
47. Словник іншомовних слів [за ред. О. С. Мельничука]. Київ : УРЕ, 1977. 776 с.
48. Словник сучасного українського сленгу / упор. Т.М. Кондратюк. – Х. : Фоліо, 2006. – 350 с.
49. Соціальна мережа Facebook [Електронний ресурс] - <https://www.facebook.com/> (Дата звернення: 20.11.2022).
50. Спілкування: просто про складне – реальні загрози віртуального URL: <http://reprohealth.info/uk/for/teenagers/communication/threats> (дата звернення 18.09.2022).
51. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг / Л. Ставицька. – К. : Часопис «Критика», 2005. – 462 с.
52. Стрельбіцька Л. Інтернет як полігон розвитку природної мови // Вісник нац. ун-ту «Львівська політехніка». 2005. № 538 : Проблеми української термінології. С. 33–38.
53. Уляна Супрун, Яніна Соколова, Сергій Притула: хто найбільше впливає на молодь у Facebook [Електронний ресурс] - <https://ms.detector.media/sotsmerezhi/post/24648/2020-05-08-ulyana-suprun-yanina-sokolova-sergiy-prytula-khto-naybilshe-vplyvaie-na-molod-u-facebook/> (Дата звернення: 24.09.2022).
54. Фісенко Т. В. Соціальні інтернет-мережі як засіб задоволення інформаційних потреб. Наукові записки Інституту журналістики: науковий збірник. Київ, 2010. Т. 41. С. 190-194.

55. Фурса О. Англiцизми українського молодiжного сленгу: чинники динамiки та проблеми класифiкацiї. Мова та iсторiя : зб. наукових праць. Київ, 2002. № 61. С. 57–65.
56. Фурса О., Мосенкіс Ю. Український молодiжний сленг як динамiчний феномен (станта перспективи досліджень). Мова та iсторiя: зб. наукових праць. Київ, 2005. № 83. С. 70–82.
57. Чемеркін С. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси [Електронний ресурс] / С. Чемеркін. – К., 2009. – 240 с. <http://www1.nas.gov.ua/institutes/ium/e-library/Documents/chemerkin-s.pdf>.
58. Шовгун Н. О. Формування українського сленгу в мовленнєвiй діяльностi малих соціальних груп: автореф. дис... на здобуття наук ступеня канд. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова». – К., 2000. – 17 с.
59. Шпитальний В. В. Використання української мови в соціальних мережах / В. Шпитальний // Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес: тези доп. Міжнар. наук.-теор. конф. студ. і аспір., 19-20 квітня 2016 р., м. Харків: у 3 ч. Ч. 3/ редкол. Є. І. Сокол [та ін.]. – Харків: НТУ "ХП", 2016. – С. 60-61.
60. Щур І. І. Особливості комп'ютерного жаргону // Рідна шк. – 2001. – № 3. – С. 10.
61. Щур І. І. Українськомовний комп'ютерний сленг: формування і функціонування: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. Інститут філології. — К., 2006. — 20 с.
62. Ясінська О. В. Комп'ютерний елемент в аспекті лінгвістичних досліджень / О. В. Ясінська // Науковий вісник Волинського 164 національного університету імені Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – № 5. – С. 233-238.
63. Barnes J. Class and committees in a Norwegian Island Parish. Human Relations. 1954. № 7. P. 39–58.

64. World Internet Users and Population Stats : Internet World Stats [Electronic resource]. Access profile page : <https://www.internetworldstats.com/stats.htm> (дата звернення: 03.10.2022).

ДОДАТКИ

Додаток А

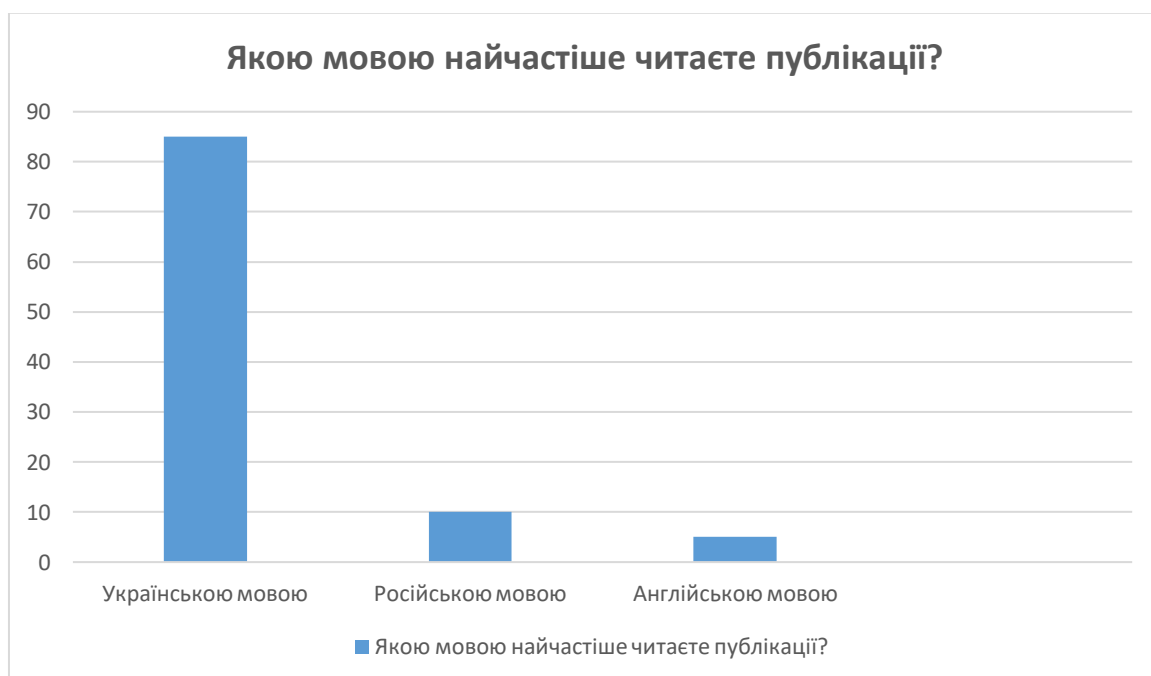
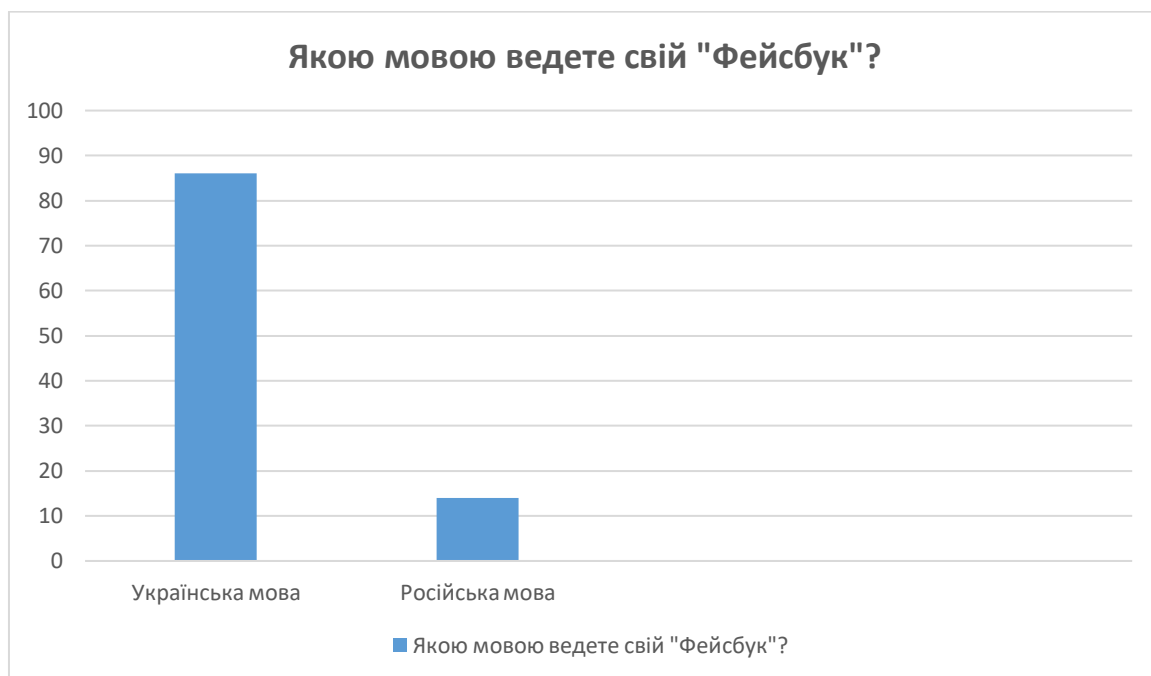
Перелік питань проведеного опитування користувачів соціальної мережі «Фейсбук».

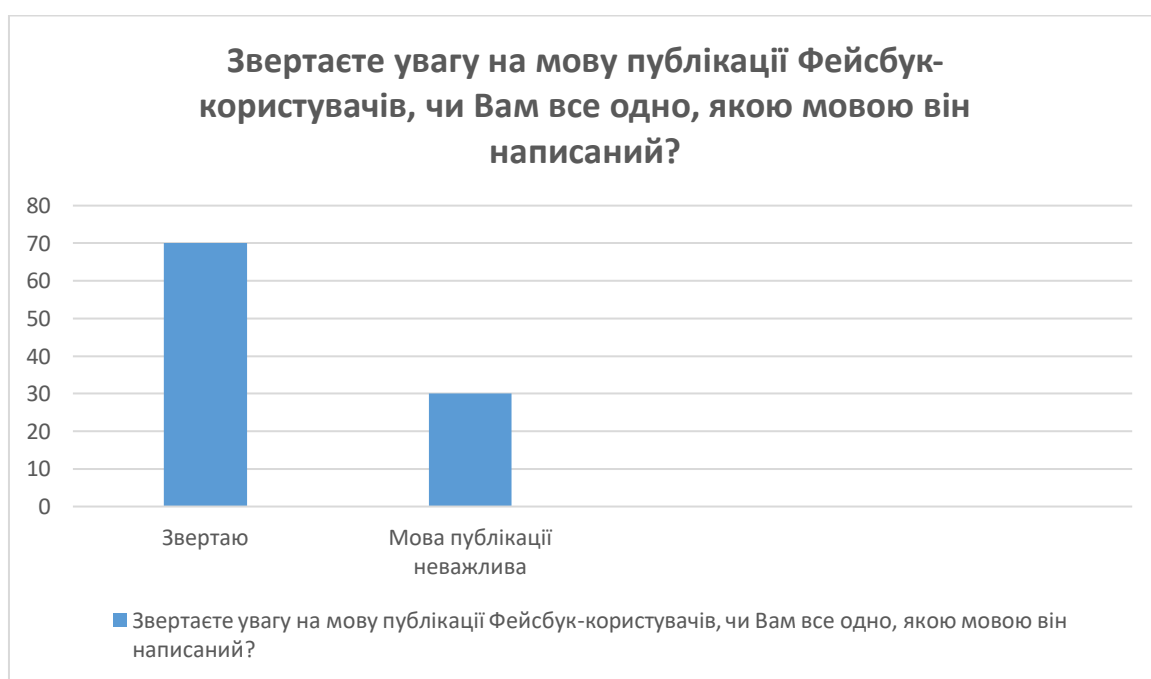
Опитування складалося із 6 питань.

1. Якою мовою ведете свій «Фейсбук»?
2. Якою мовою найчастіше читаєте публікації?
3. Яким блогерам Ви надаєте перевагу?
4. Звертаєте увагу на мову публікації Фейсбук-користувачів, чи Вам все одно, якою мовою він написаний?
5. Чи будете Ви принципово підписуватися/ відписуватися від блогера через зміну мови його публікації?
6. Чи треба поширювати українську мову в Фейсбуці? Якщо так, то яким чином?

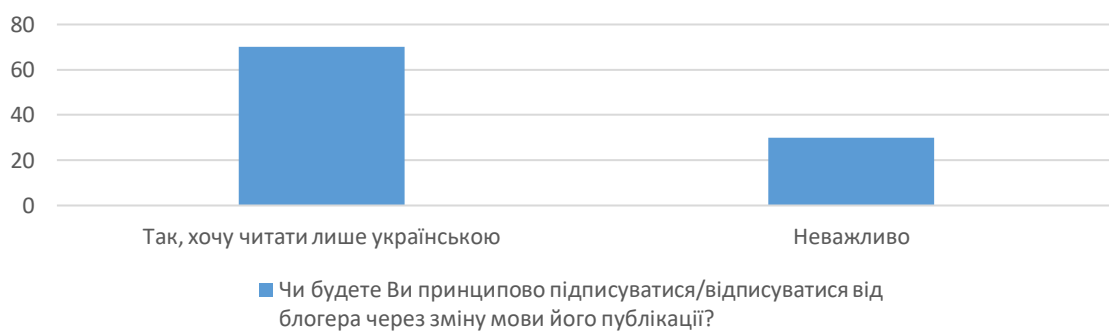
Додаток Б

Діаграми результатів проведеного опитування

**Чи будете Ви принципово підписуватися/відписуватися
від
блогера через зміну мови його публікації?**

**Чи треба поширювати українську мову в Фейсбучі?
Якщо так,
то яким чином?**

Додаток В

Ставлення до української мови в мережі «Фейсбук»

УКРАЇНЬКА МОВА ДЛЯ ВСІХ
Влад Влад · 27 июня · 🌐

Влад Влад
27 июня · 🌐

Пости **ЛИШЕ** українською мовою, коментарі тільки українською мовою, пісні тільки українські !!!

Так ми зробимо соцмережі українськими.

Хто за поширюйте ❤️🇺🇦🇷🇺🇬🇪🇵🇸

Антін Мухарський
22 сент. · 🌐

УКРАЇНЬКА – МОВА ПЕРЕМОЖЦІВ

Нині українська – мова переможців! Особисто я та найближче коло моїх друзів – сучасних українських митців, блогерів, бізнесменів свідомо перейшли на українську, долаючи в собі комплекси радянщини та зросійщення, на вернулися в українство, що дає колишнім рабам імперії практичний шанс на звільнення.

А ще ми не маємо жодного ресентименту щодо Росії, бо Україна – сильніша за неї. Звідси намагання імперських рабів усіляко обгидити наші чесноти, знецінити Майдан та нашу боротьбу, відвернути увагу, приспати, зануривши емоційно нестійких у хаос безглуздих диспутів на кшталт перейменування України в «Русь-Україну», зміни слів гімну чи перевертання прапора догори дриґом. Звідси скиглення, саботаж, маніпуляції, звинувачення в архаїці, розпач, погрози, каверзи на адресу української мови. А ще мегатони брехні та фейків, аби лишень зняти з себе тягар відповідальності за власну ницість.

Ми ж дивимося на них з усмішкою, благородно даючи реліктам право вимерти у природно-еволюційний спосіб, або покінчити російське життя самогубством, перейшовши на український бік. Перемога Майдану лишень означила новий етап довготривалим процесам розвалу Росії. Весело й натхненно забити срібний гвіздок у віко труни останньої світової Імперії – вважаю справою гідною, щоб покласти на неї залишок свідомого буття в українстві. Глибоко переконаний, що практичний український буржуазний націоналізм є дієвим

🇺🇦🇺🇦🇺🇦🇺🇦 Без сумніву! Я з 2014 не
переходжу на російську свідомо.
Закликаю поважати себе і відчувати красу
нашої чудової співучої мови.

22 нед. Нравится Ответить 1

Tamara Kharkivskykh Вам наше шанування, допомагайте і іншим з вашого оточення, бо багато хто чекає ПОШТОВХУ.

21 нед. Нравится Ответить 1

Світлана Чуйко Так, бо хто, як не ми?)

21 нед. Нравится Ответить 1

Ваш ответ...

Ваш ответ...

Зі святом Днем Конституції України!

Я во Львове принципиально говорю на русском и никаких проблем никогда не возникало в общении. Проблемы возникают у украино-суржико говорящих, приехавших в города, считающих свой говор эталоном)) а их просто никто не понимает)))

2 г. Нравится Ответить

Ти ж Ціжман!

2 г. Нравится Ответить

Як треба себе не любити, не поважати,
щоб переходити без причини на мову
ворога.

2 г. Нравится Ответить

На власному прикладі.... Даю телефон, (правильно чи ні, але думаю така ситуація у більшості сімей), Ютуб, включаю україномовний мультик, через Зхв їй набридає і дитина починає перекладувати, а так як більшість контенту російськомовного, от і результат. Думаю це бода величезна, і ми отримаємо покоління що не знатиме

Все Публикации Люди Группы Фото Вид Все Публикации Люди Группы Фото Вид

11 апр 2019 г. · 🌐

- Так. Українською тільки я. І Аня трохи...

Знаєте, мені дуже сумно, що за двадцять (!!) років мовна ситуація в Києві не змінилась: у дитсадках та школах діти здебільшого спілкуються між собою на російській мові. Коли я навчалась у школі, ситуація була така ж сама: українською у нашому класі спілкувалось лише кілька дітей.

1. Батьки таких дітей хоча і самі україномовні, однак у спілкуванні з іншими людьми переходять на російську мову. Їхні сини й доньки наслідують таку мовну поведінку: вдома – українською, з іншими дітками та дорослими – російською.

2. Як це не банально звучить, комплекс меншовартості. Російську мову і досі вважають престижнішою (доки, доки, доки!!!!), і тому україномовні діти починають нею говорити. Штокать і акать – модно, говорити українською – зась.

Давайте говорити відверто: мовне питання в Україні і досі актуальне. Українська мова і досі потребує підтримки. І починати (!!) варто з себе та своїх дітей. Пишатися собою та своєю мовою: що може бути простіше?

Діти наслідують мовну поведінку своїх україномовних батьків, однак і цього замало: варто розповідати їм про історію походження рідної мови, пояснити, чим вона відрізняється від російської і чому не варто на неї переходити тощо. Тільки тоді, коли наші діти говоритимуть українською мовою, ми зможемо сказати: ми – горда держава, ми – незалежні, вільні духом, впевнені та сильні.

Наостанок відверто розповім про ще один мовний парадокс.

Я виросла на російськомовній літературі, отож вільно та впевнено можу спілкуватись російською (хоча цього ніколи не роблю). А от в підлітковому віці, коли знайомилась з хлопцями, починала з ними спілкуватись російською. А потім різко переходила на українську. Дуже різко. Мені подобалося вивчати їхню реакцію, а вона здебільшого була розгублена, ніби я не державною мовою спілкуюсь, а китайською.

Все **Публикации** Люди Группы Фото Вид
державною мовою спілкуюсь, а китайською.

– Я буду спілкуватись українською.

– Чому?

– А тому.

– Ты что с села? Или со Львова?

На жаль, такі неадекватні були. Ті, хто вважав, що українська мова – другий сорт.

Попри все, я впевнена, що зараз таких людей значно менше. І це – наша маленька, однак перемога.

Наталія Ціжман

Vyacheslav Berezyak

Все дуже просто. Українські діти здатні вивчити й іншу мову, а російські – ні. А ще бракує спілкування батьків і дітей на цю важливу тему – про мову.

2 г. Нравится Ответить

1

Oleksandra Hetman

Ви самі відповіли на це у першому пункті.

2 г. Нравится Ответить

Maryna Havadzin

Ніколи не перехожу на російську!!! Якщо мене не розуміють, можу почати розмовляти англійською, але ніяк не російською! Одного разу навіть не залишили чаєві, а на образений вираз обличчя офіціанта ввічливо відповіли, що наступного разу, якщо обслуговування буде українською, то подумавмо про чаєві...

2 г. Нравится Ответить

20

Yuri Burkoburchak

Мої діти і онуки взагалі не розмовляють російською ... це була моя відповідальність

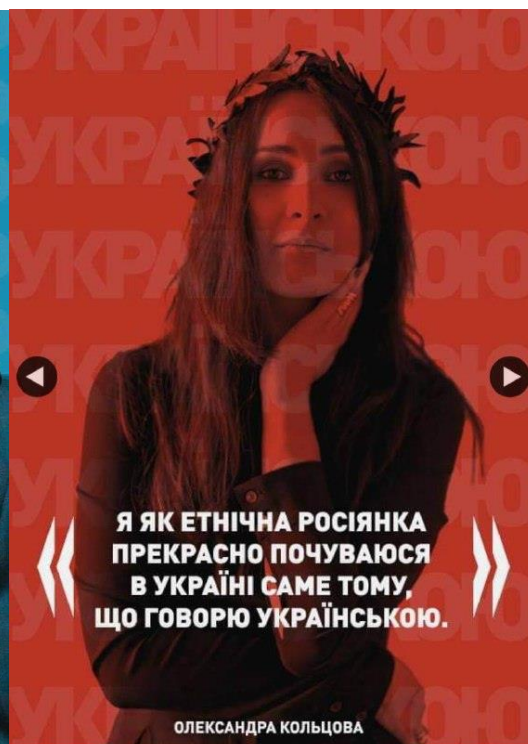
2 г. Нравится Ответить

3

Ольга Косовская

Феномен полягає ще і в тому, що маскальська для усного мовлення дуже

Використання української мови публічними особами в мережі «Фейсбук»

Ulana Suprun

сейчас с Yulia Hrytsenko.

31 июля 2020 г. · 🌐

#womensupportingwomen

#challengeaccepted

Кожного дня я працюю з командою сильних, розумних, спроможних і креативних жінок. Мене дуже надихає їхня сміливість, відкритість та принциповість. Вони також додають мені сил не здаватися й не опускати рук.

Не важливо чи ми в урядових кабінетах, чи в офісах, чи працюємо дистанційно або в декреті – ми кожного дня робимо все, щоби приносити цінність у життя людей навколо.

В Україні ще дуже багато роботи попереду для того, щоб досягти реальної рівності у правах та можливостях для жінок. Цей шлях можливо пройти лише підтримуючи одна одну і не толеруючи зверхність, експлуатацію чи сексизм.

Особливо це стосується молодших поколінь, яким потрібен приклад здорової культури співпраці та взаємодії. Будьмо прикладами одна для одної, перетворюючи цей світ й Україну на краще місце для життя і захищаючи одна одну, коли нас атакують.

Не бійтесь бути собою, і не бійтесь захищати це право жінок навколо. Ми сильні поодиночі і щодня, але разом – ми непереможні.

#girlspower

Ulana Suprun

Ulana Suprun (Уляна Супрун)

ВО Міністра охорони здоров'я України/Acting Minister of Health of Ukraine (2016-2019)

Подписаться

Сообщение

...

Школи Реабілітаційної Медицини – Former Director School of Rehabilitation Medicine в...

Former Director of Humanitarian Initiatives в Ukrainian World Congress – Світовий Конгрес...

Founder and former Director в Patriot Defence / Захист Патріотів

Роботала ВО Міністра охорони здоров'я України/Acting Minister of Health of Ukraine...

Роботала в: Ukrainian Catholic University

Училась в Michigan State University College of Human Medicine

Yanina Sokolova

29 окт. · 🌐

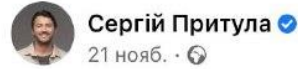
Кароче всім українським музикантам, які їздять з концертами в Рашу і платять податки країні агресору- придумала наказаніє.

Забороняємо виступати в Україні.

І в'їзд на територію неньки тільки після публічного оприлюднення відео, де вони у такому костюмі стоять біля могили на Червоній Площі і співають гімн України.

Прошу визначитися, тобто голосувати хто

ЗА.... 🤔👉

Сергій Притула

21 нояб. · 🌐

...

І у 2004 році, і у 2013-2014 українці зробили все можливе, щоб наблизити нашу країну до Європи.

Коли треба було – виходили, стояли, ночували, билися за своє майбутнє. На жаль, не можна сказати те ж саме про владу.

І після 2004, і після 2014 було втрачено чимало можливостей для розвитку країни. Ба, навіть у питанні відновлення справедливості – і там був опір, саботаж та підкилимкові ігри.

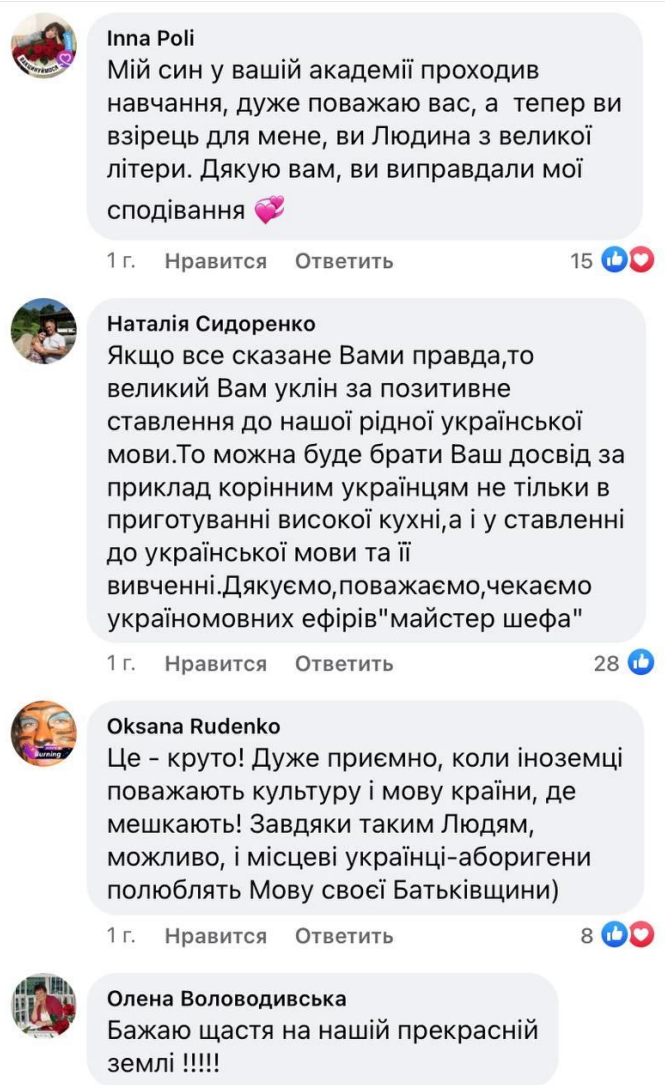
Попередня владна команда так і не спромоглася покарати винних у розстрілі людей.

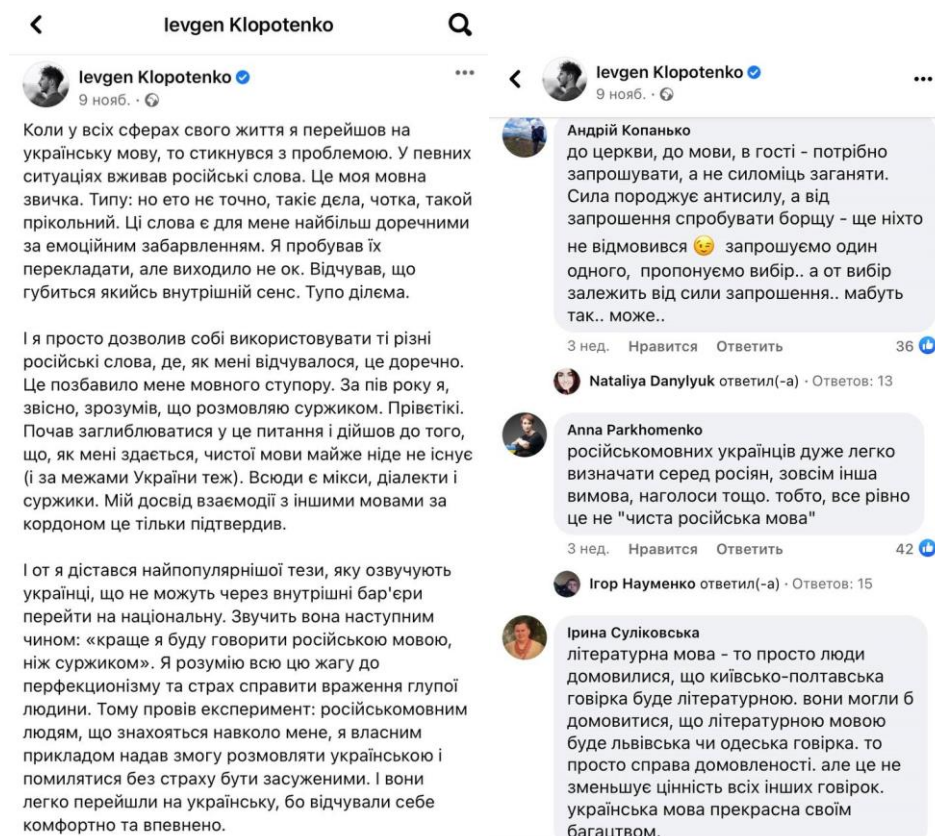
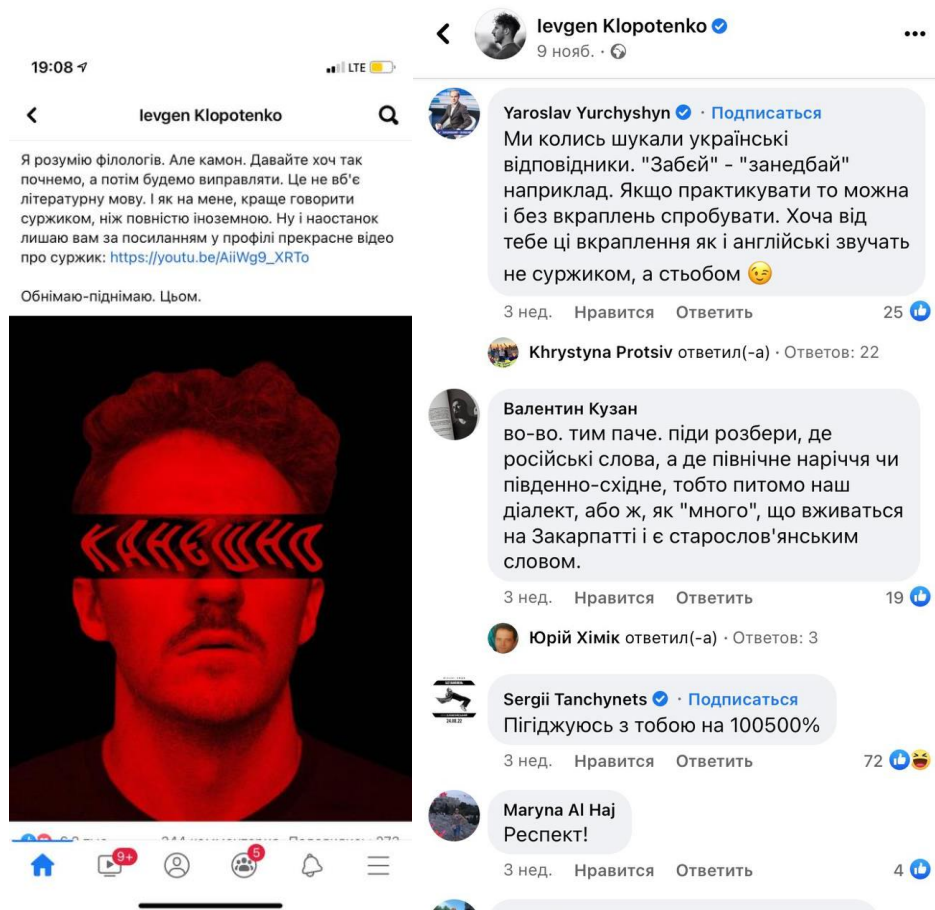
Нова команда почала охоче набирати до себе причетних до злочинів проти майданівців.

Поки в МВС працюють ті, хто стріляв по неозброєним людям як у тирі, поки на Банковій сидять люди, які це все виправдовували, поки у парламенті сидять ті, хто намагався запровадити в Україні диктатуру – крапку в цих подіях ставити зарано.

Ця історія ще не закінчена.

Адже Майдан стояв і за справедливість. А її поки що у нас не достаньо.

The image is a screenshot of a Telegram chat interface. At the top, the contact's name is "Евгений Мураев" (Evgeniy Muraev) with a profile picture of a man in a suit. The chat history shows a message from Larisa Tkacheva (Лариса Ткачёва) dated 5 OCT. The message is a long paragraph in Russian discussing language education and cultural issues. At the bottom, there is a text input field with the placeholder "Ваш комментарий..." (Your comment...). To the right of the input field are icons for emojis, GIFs, and stickers. The bottom status bar shows the time as 8:00 and the battery level at 36%.

Евгений Мураев
5 окт. · 🌐

Лариса Ткачёва
Полностью согласна! Я жительница русскоговорящего региона, училась в русскоязычной школе, в которой на изучение русского и украинского языков и литератур было заложено в программе равное количество уроков в неделю, не то, что сейчас. Кстати, в моём аттестате по русскому языку стоит оценка "4", а по украинскому - "5". В СССР я покупала художественную литературу на украинском языке в свою домашнюю библиотеку - на русском трудно было купить хорошую книгу. В СССР мне было всё равно на каком языке смотреть фильмы, лишь бы кино было стоящее. А теперь, от того, что на нас давят псевдопатриоты, не могу смотреть фильмы и читать книги на украинском языке. Особенно раздражает, когда фильмы, снятые на русском языке, дублированы на украинский или в новостях русскоязычного интервьюируемого дублируют на украинский язык, выставляя наших соотечественников иностранцами. Помоему это, мягко говоря, глупо. В нашей стране, я думаю, нет людей, которые не понимали бы в равной степени русский и украинский языки. До недавнего времени мы все общались, не обращая внимания, на каком языке говорит

подсознательно хочется сделать назло и наоборот. И, предотвращая нападки русофобов, могу с уверенностью сказать, что я прекрасно владею литературным украинским языком и, в отличие от большинства, в том числе журналистов и ведущих теленовостей, не "рахую", а "маю думку" или "вважаю", не "приймаю участь", а "беру участь" и преподаю не в "учбовому закладі", а в "навчальному закладі". И этот список можно продолжать бесконечно. Вы послушайте только как изуродован прекрасный украинский язык нашими русскоговорящими политиками и другими публичными людьми, которые, угодничая, говорят, как им кажется, на украинском языке. Я просто, извините за грубость, задолбалась для своих родных исправлять русизмы, звучащие с экрана телевизора. Сейчас дети русскоговорящих регионов, обучающиеся на украинском языке, не знают не русской, ни украинской грамоты. Обучаются как за границей: на уроке говорят на безграмотном украинском, в быту - на безграмотном русском. Поэтому я солидарна с вами, Евгений и цитируя вас скажу: "Я начну говорить на украинском, когда перестанут преследовать тех, кто говорит на русском".

8 нед. Нравится Ответить 364 🧐 🧐 🧐

Ваш комментарий...

Ваш комментарий...

Евгений Мураев
5 окт. · 🌐

Евгений и цитируя вас скажу: " Я начну говорить на украинском, когда перестанут преследовать тех, кто говорит на русском".

8 нед. Нравится Ответить 364 🍌❤️

Svetlana Emaykina ответил(-а) · Ответов: 42

Любовь Таран
Я раньше очень любила украинскую речь,общалась с друзьями на украинском.Закончила училище и институт на украинском языке.Но,после того,как на нём заставляют говорить,мне стало противно.Противно слушать,как мучают язык те,кто все жизнь говорил на русском.Это же издевательство над людьми.Думаю,украинская речь сама зайдёт к нам с новым поколением.И никого не надо будет ломать через колено.

8 нед. Нравится Ответить 184 🍌❤️😡

Руслан Хламов ответил(-а) · Ответов: 43

Людмила Мартыненко
Считаю, что должно быть два гос. языка! Тогда не будет манипуляций и давления!!! Не говорю принципиально на украинском!

8 нед. Нравится Ответить 135 🍌😡❤️

Евгений Мураев
5 окт. · 🌐

Руслан Хламов ответил(-а) · Ответов: 42

Людмила Ядвижина
Поддерживаю полностью! Добре володїюмовою, Але спїлкуюсь нею виключно з Тими кого е за що поважати. Никто и никогда не заставит меня забыть родной язык.

8 нед. Нравится Ответить 114 🍌❤️

Татьяна Кадолба ответил(-а) · Ответов: 23

Людмила Сизоненко
Знаю украинский с советских времен в совершенстве, но не говорю и не хочу общаться на нем именно сегодня по тем же причинам.

8 нед. Нравится Ответить 393 🍌❤️

Валерій Ткаченко ответил(-а) · Ответов: 28

Дмитрий Петров
Верно всё говорите! Здорово и правильно! Если украинизация подразумевает отказ от всего советского и русского, тогда Украине следует вернуть те территории, которыми она приросла в период вхождения в СССР.

8 нед. Нравится Ответить 374 🍌

Додаток Д

Аналіз виявлених мовних помилок

Наталя Блавацька
11 січня 2016 р. · 🌐

Medicover Україна
6 січня 2016 р. · 🌐

Як користуватися зубною ниткою і флосом для зубів?

Багатьом з нас давно відома проста істина – хворобу краще попередити, ніж згодом активно справлятися з її проявами. Так само справи йдуть з зубами. І, треба сказати, що більшість фахівців вже давно сходяться на думці: навіть самою хорошою зубної щітки недостатньо, щоб ваші зубки, як можна довше, залишалися здоровими і красивими.

Чому так? Виявляється, навіть найдорожча і якісна зубна щітка здатна очистити лише частину поверхонь вашої щелепи – жувальну і зовнішню, трохи гірше – внутрішню, а що ж говорити про міжзубних проміжках? Адже саме в них, найчастіше, застряють шматочки їжі, з часом утворюється наліт, в якому і плекалися ненависний карієс. Ось тут і приходиться на допомогу зубна нитка або, як її називають фахівці, флосс.

Marina Statkevich
2 д. · 🌐

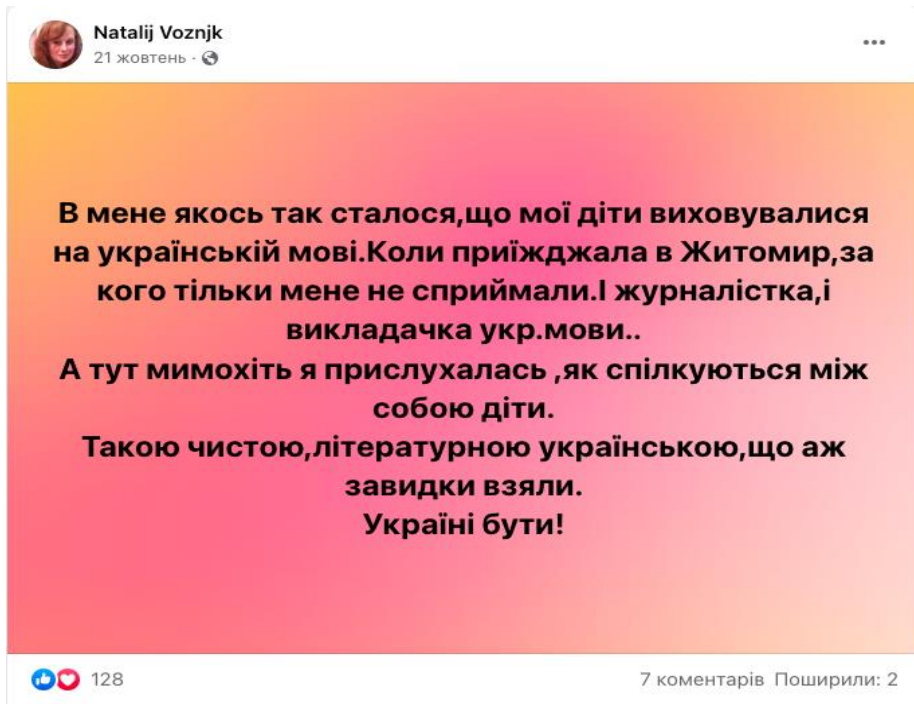
🔥🔥 В КОГО ПРОБЛЕМИ З ЛУПОЮ ТОДІ ЦЯ ШАМПУНЬ САМЕ ДЛЯ ТЕБЕ 🔥🔥

Антисептичні властивості ялівцю проти лупи, подразнень, лущення та сухості шкіри голови.

Шампунь, що містить запатентований активний фітокомплекс AHL із 24 натуральних рослинних екстрактів, глибоко очищає волосся, запобігає випадінню, а також лікує та відновлює прядки, пошкоджені умовами довкілля.

З... Показати більше...

Дмитро Горда ▶ Українці розмовляють українською

13 червень 2017 р. ·

Цієї неділі, випадково перемикаючи канали телевізора, попав на 1+1, а саме на "Світ навиворіт" (в ориг. "Мир наизнанку") з Дмитрієм Комаровим. Автор і ведучий програми подорожує світом і розповідає про різні різнощі в чужоземних країнах глядачам своїм, а тамтешнім тубільцям – про особливості нашого, українського, життя. От тільки живе чоловік своїм, опрічним, життям москвина в Україні. І реальність його – це реальність українського громадянина, який, користаючись із можливостей сучасного інформпростору, а також зважаючи на ситое советское детство, мимохіть або ж за покликом історических корней" став представляти отой прошарок суспільства, для якого москвин та українець – "братяя повек", а певніше – один народ, а все, що пов'язано з тим чи другим, автоматично стосується обох і належить обом. І так у голову цьому Дмитрію Комарову москвинська реальність вп'ялася, що, будучи від природи кмітливим, тямким і навіть порядним і совісним, він, проте, меле несосвітенні дурниці, які особливо впадають ув око й обурюють мене, як українця, в умовах зустрічей такого "рупора України" з представниками інших народів різних країн. Років зо три чи зо п'ять тому, так само випадково натрапив на його програму й вирішив подивитися, як москвоязичний чоловік з України поводить ся в далекій стороні поміж иншоземців. Тоді несподівано для себе я дізнався від ведучого, який розповідав про Україну тубільцям чи то Нової Гвінеї, а чи якогось иншого острова, що українські діти люблять дитячу гру "ладушки", а лякають наших дітей батьки казковим персонажем "бармалеем". Цього разу, тобто в програмі, яку показували в неділю, Дмитрій Комаров, перебуваючи в якійсь іспаномовній країні, почувши від місцевого жителя, водія автобуса, що звати його Василіо (чи Базиліо), радісно вигукнув: "О, да ето почті как українское імя Васілій!" Оце так представляє Україну русській окраїнец у світі – і це при тому, що дививсь я його передачу кілька разів недовго. Тобто чого він набалакав иншоземцям за останні роки, а починав вести програму ще за януковича, доводиться лише здогадуватись. Оце збираюся щось написати самому Комарову – присоромити, та на канал "1+1". До кого звертатися на каналі й чи знайду того ведучого в ФБ, я не знаю, але пошукаю. Може, й ви, друзі-українці, відчуєте потребу написати з цього приводу Комарову, а також нагадати йому, що бути автором і ведучим програми на ТБ, ще й, подорожуючи по світу, розказувати иншоземцям про Україну, і не знати при цьому ані мови народу, який представляєш, ані звичаїв його та історії, надто ж народу, що протягом століть перебував у рабстві, – усе це ознака безвідповідальности й недолугости – і громадянської, і особистісної... може й ви напишете людині, а краще на канал «1+1», – то буде річ корисна.

23

13 коментарів Поширили: 2

Петро Мазепа

25 серпня 2021 р. · 🌐

[#мовапромову](#)

Із почутого нещодавно у Києві.

Дружині колеги по роботі (переселенка з ОРДЛО, працює адміністратором у магазині) керівництво сказало оволодіти державною мовою або готуватися до звільнення. Вона планує найняти репетитора.

Знайомий продавець шаурми (мігрант з Узбекистану) каже, що йому необхідно вивчити українську мову, бо надумав вступати до нашого ВНЗ, а там (починаючи з вступних іспитів) без державної мови ніяк.

Такі ось справи.

P.S. Кожен зобов'язаний володіти державною мовою, оскільки вона в Україні одна. Російська статусу не має. Тому її знання не є обов'язковим. І взагалі її

[#маюправонерозуміти](#) .

[#державнамова](#) [#українськаямова](#) [#законпромову](#) [#мовамаєзначення](#) [#моваважлива](#) [#моваднкнації](#) [#переходьнаукраїнську](#) [#говориукраїнською](#) [#українська](#) [#мованачасі](#) [#мова](#) [#нашамова](#)

👍❤️ 561

49 коментарів Поширили: 20

Natalie Photogallery ▶ Українці в Нідерландах (Oekraïners in Nederland)

1 д. · 🌐

Підскажіть будьласка на рахунок проїзду для біженців)

Тут з цим достатньо дорого

Чула що при оформленні дають якийсь проїзний , можна детальніше, що за нього треба платити на які види транспорту?

Можливо підскажете ціни з Лейдена до Амстердаму?

👍 2

9 коментарів

👍 Подобається

💬 Коментувати

✉️ Надіслати

Dmytro Guly ▶ Умань і район

18 жовтень · 🌐

В Черкасах суд присудив 10 років тюрми Тетяні Дробот, яка закликала нанести удар по місту та переслала родичам в рашці фото фортифікаційних споруд.

Жінка плакала та просила повернути її «до внука», якому вона «хоче купувати морозиво». Мабуть «самий вкусний пламбір за две капейки» 😞

Валентина Кинах ▶ Оголошення Володькова Дівиця

3 листопад о 10:44 · 🌐

...

Перейшовши на посилання яке вказане, знайти район, Володькова Дівиця та вулицю дізнаєтесь до якої групи Вас віднесено. (Незалежності 1 група)

Розбивка черг графіка можливих відключень за часом

НЕПАРНИЙ день місяця

Години \ Групи відключення	1 група	2 група
05 ⁰⁰ - 09 ⁰⁰		
09 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰		
13 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰		
17 ⁰⁰ - 21 ⁰⁰		
21 ⁰⁰ - 01 ⁰⁰		

Розбивка черг графіка можливих відключень за часом

ПАРНИЙ день місяця

Pointers help ua: допомога курцхаарам і дратхаарам України.

2 листопад о 15:58 · 🌐

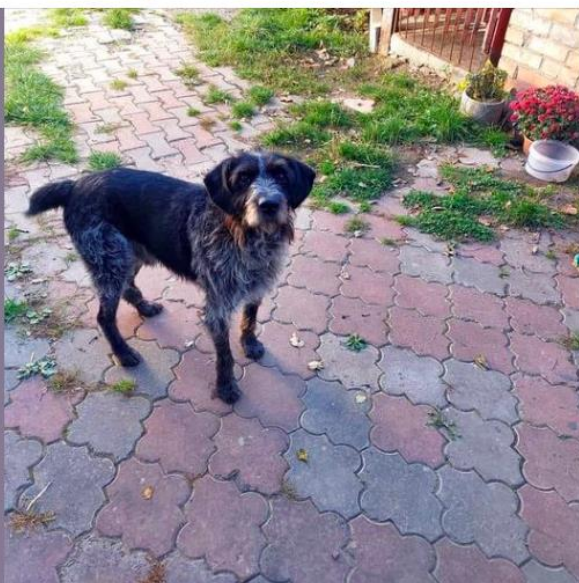
...

Віниця!!

На вулиці знайдений #дратхаар (кобель)

ВІК поважний.

Допоможіть знайти дім 🙏... Показати більше...

👍👍👍 22

Поширили: 24

Іміграція в США, Канаду та Великобританію

Загальнодоступна група · 71 учасників

Приєднатися до групи

Обговорення Люди Медіа Файли

Iryna Fedoriv

5 листопад 2021 р. · 🌐

Ти мій найкращий і найрідніший ❤️

А все починалося:

- Давай зробимо класну осінню фотосесію 🖤💙

Далі будеее....💧👉

Ганна Пахолок » Публічна бібліотека с. Розжалів

10 лютого · 🌐

#Книжкові_дарунки.

Книга – то одна з найцінніших винаходів людства, вона сіє правду, добро, любов, вона дає відповіді на всі питання – вона наш найкращий порадник. Щира подяка Покотило Олесі Петрівні за подаровані книги. Заходьте, читайте, спілкуйтеся, відпочивайте. З вами завжди ваша бібліотека.

👍❤️ Оля Каспрук та ще 35

Бачили: 152

Walya Samodaj » Vitaly Omelyanenko

31 жовтень о 08:44 · 🌐

Віталіє Анатолієвичу! Вітаю зі святом! Натхнення, схильності долі, щастя та здоров'я, щоб творити добро та ще деякі цікаві речі, які Ви так любите у своєму житті! Поважаю, ціную та зичу всього найкращого!

